

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, september 1906.

IX. zvezek.

Trinajsta nedelja po binkošti. (Praznik angelov varihov.)

1. Čast božja.

Nobeden se ni znašel, da bi se bil
vrnil in Bogu čast dal, kakor ta tujec.
Luk. 17, 18.

Jako ganljiva je zgodba, katero nam popisuje današnji sveti evangelij. Nas gospod in učenik Jezus Kristus je hodil iz kraja v kraj ter povsod ozdravljaval dušne bolezni: svaril grešnike, opominjal trdovratne, žalostne tolažil. A ne samo dušne bolezni je zdravil, temveč tudi telesne. Gredočega po cesti, zagledajo deseteri gobovi bolniki, ki začno na ves glas mu klicati in ga prositi: *Jezus, učenik, usmili se nas.* In usmiljeni božji Sin jih je ozdravil. Koliko dobroto je skazal s tem vsem tem bolnikom, komaj umemo, ker se nam niti ne dozdeva, kako strašna je bolezen gobavost. Toda nekaj posebnega opazimo v tej zgodbi.

Evangelij namreč pravi: *Deset gobovih je prišlo in so od daleč stali in povzdignili svoj glas rekoč: Jezus, učenik, usmili se nas!* Nadalje pa beremo: *In prigodilo se je, da so bili očiščeni.* Eden izmed njih pa, ko je videl, da je očiščen, se je vrnil in je z velikim glasom častil Boga, in je padel pred njegovimi nogami na svoj obraz in se mu zahvalil. Jezus pa je

nekako začuden in nevoljen rekel: „Ali jih ni bilo deset očiščenih; kje pa je drugih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se vrnil in Bogu čast dal, kakor ta tujec!“

Iz tega, predragi v Gospodu, uvidite, da je naša dolžnost, da častimo Boga. In v resnici, komu pa se čast bolj spodobi, kakor Bogu, ki je neskončno vzvišen, a tudi neskončno dober? Gotovo vsakdo izmed nas obsoja onih deset gobovih mož, ki so bili tako čudovito ozdravljeni, pa so bili tako vnemarni in nehvaležni, da niti ene besedice zahvale niso izrekli svojemu največjemu dobrotniku. Toda, ljubi moji, ne smemo prehitro obsojati teh mož in se jeziti nad njimi, da s tem še sami sebi sodbe ne podpišemo. Le pomislimo malo, kolikokrat pozabimo mi Bogu čast dajati za vse to, kar nam da, kolikokrat nimamo niti ene prijazne besede hvaležnosti zanj. In zakaj to? Zato, ker v vseh rečeh iščemo le svoje časti, svojega dobička, ne pa božje časti. Sicer molimo vsak dan: *Posvečeno bodi tvoje ime!* toda tega ne izpolnimo skoro nikoli. Prosimo pač še Boga, kadar kaj potrebujemo, toda da bi se zahvalili za prejete dobrate, to je pa že pretežko, na to precej pozabimo. Da se v vaših srcih nekoliko poživi hvaležnost do Boga in gorečnost za božjo čast, govoril bom o božji časti, in sicer bomo pomišljevali 1.) kako se Bogu daje čast v nebesih in 2.) kako se mu daje čast na zemlji.

I. Ako se ozremo proti nebu, prepričamo se, da je tam gori vse brez izjeme vneto za čast božjo in jo z veseljem oznanja. V celih nebesih, kakor so velika in brezmejna, vlada le ena misel, ena želja, eno delovanje in sicer: misel in želja in delovanje v čast in slavo troedinemu Bogu.

Le pomišljajmo prebivavce svetih nebes! Pred vsem pogledajmo anjele! Bog je ustvaril neštevilno svetih duhov, ki se nazivajo angeli, in jim je v nebesih dal stanovanje. Njih prvo, neprestano in najlepše opravilo je, da časte in poveljujejo Boga. O tem nas prepričuje sv. pismo na mnogih krajih. Prerok Izajija piše (63.): *Seraf je klical Serafu in sta govorila: Svet, svet, svet Gospod vojskinih trum! Vsa zemlja je polna njegove slave.* V skrivnem razodenju (7. 11. 12.) sv. Janeža beremo: *Vsi angeli so stali okoli prestola in so molili Boga in govorili: Amen. Hvala in slava, in modrost in zahvala in čast in oblast in moč našemu Bogu na veke. Amen.* Zato govori eden največjih učenjakov sv. Tomaž Akv.: „Vsi angelski kori poveljujejo enoglasno

najvišjega, toda na razne načine; zakaj kakor so različni po spoznavanju in ljubezni, tako so različni tudi z ozirom na češčenje Boga.“

Kakor angeli, tako poveljujejo Boga tudi svetniki. Nebesa so prebivališče neštevilnih svetnikov; sv. Janez piše namreč o nebesih, ko je bil zamaknen v tretja nebesa: „Slišal sem število zaznamovanih (izvoljenih) 144 tisoč iz vseh rodov Izraelovih otrok. Potem sem videl veliko trumo, katere nikdo ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov. Stali so pred prestolom in pred Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in palme so imeli v svojih rokah.“ Kakor angeli tako se tudi svetniki nikoli ne utrudijo v hvali božji; zakaj v tem ravno je njih največje veselje, največja sreča. „Klicali so, piše sv. Janez, z močnim glasom ter govorili: Češčen bodi naš Bog, ki sedi na prestolu!“ In na drugem mestu piše: „Slišal sem glas velike trume (izvoljenih) kakor šumenje mnogih vodâ in kakor bobnenje močnega groma, ki je govoril: Aleluja; Vlada Gospod, naš Bog, vsemogočni! Veselimo in radujmo se ter častimo ga!“

Tako torej prebivalci svetih nebes, angeli in svetniki, poveljujejo Boga! Ozrimo se sedaj še na nebeške luči!

Le poglej, kristjan, kako veličastno gore solnce, luna in neštevilne zvezde, katere vse je Bog in nič ustvaril, a že tisoče let svetijo z vedno isto žarno svetlobo v čast svojemu Stvarniku. Zata govori sv. pismo: *Nebesa oznanjujejo božjo slavo, in dela njegovih rok oznanjuje nebes. Dan naznanja dnevu besede in prinaša noči novico.* Da v resnici, po dnevu oznanja solnce božjo slavo, po noči pa luna in zvezde spričujejo njegovo moč in veličastvo. In kdorkoli z razumnim srcem, ne pravim s pobožnim, kdorkoli se le z razumnim srcem dvigne kvišku, čuti, da ga vse opominja, naj poveljuje očeta luči. (Jak. 1. 17.) In ako to preudarimo, spoznamo, kaj hoče psalmist reči, ko zvezde opominja, naj poveljujejo Bogu: *Hvalite Gospoda nebesa! Hvalite ga solnce, luna in vse svetle zvezde!* Da, prav res, noč in dan tiseč in tisoč let plavajo že po zraku te luči, vedno v čast in slavo onega, ki jih je iz nič naredil, ki jim je odkazal vsaki njeno lastno pot.

II. Ko smo premišljevali, kako časte Boga angeli in svetniki ter sploh vse nebeške stvari, obrnimo se na zemljo in premišljajmo, kako ta časti svojega Stvarnika. Tudi njen poklic je Boga častiti in poveljevat. Zato jo je Bog ustvaril in razlil na njo

svoj blagoslov. Tukaj moramo razločevati med umnimi in brezumnimi stvarmi.

Vse brezumne stvari brez izjeme časte Boga, seveda vsaka po svoje. Le ozri se, kristjan, kamorkoli hočeš, vsa narava kliče in vpije poveljujoč Boga. Vsaki tudi najmanjši stvarici je vtisnil Bog pečat svoje vsemogočnosti, modrosti in dobrote, zato je vsaka stvar nekak klicar, ki druge kliče in vabi, naj hvalijo in slave Boga. Morje s svojimi mogočnimi valovi, reke s svojimi šumečimi vodami, gorovje s svojimi nebotičnimi vrhovi, gozdovi z zelenim drevjem, celo vsaka žival od ponosnega, iskrega konja do zadnjega črvička v blatu, vsaka rastlina, vsaka cvetica, vsaka travica, rastoča ob poti: vse to poveljuje Boga. In čim bolj globoko pogledamo v dela božja, čim pazljivejše opazujemo naravo, čim dalje hodimo po tajnih in skritih potih za Gospodom, toliko večje in mnogoštevilnejše so krasote, ki jih gledajo naše oči. In ako vsega tega ne gledamo le s telesnimi očmi, temveč tudi v duhu vse to premotrimo, potem smo prisiljeni, da vzkliknemo s psalmistom: *Velik je naš Gospod in velika je njegova moč!* (Ps. 146. 6.)

Ako pa brezumne stvari časte Boga, koliko bolj je torej dolžan čast mu skazovati oni, ki je obdarjen z umom in s prosto voljo, t. j. človek. Brezumne stvari morajo to storiti, ker jim je Bog sam to ukazal in od tega povelja se ne morejo oddaljiti. Zato poveljujejo Boga s svojo lepoto in prijetnostjo, ter s tem, da jih vsakdo more porabiti sebi v prid. Vse drugače pa je z onimi stvarmi, katere je Bog ustvaril po svoji podobi. Tem je dal Bog prosto voljo, da jo rabijo kakor hočejo, da izvršujejo dolžnosti svojega poklica, kakor jim ga je Bog določil. Glavni poklic in namen vsakega človeka na svetu pa je čast božja. Vsakemu človeku velja torej izrek Gospodov pri Izaiju (43. 7.): *Jaz sem te ustvaril, naredil v svojo čast!*

Da, predragi, mi moramo Boga častiti. Rekel sem že, da je naš poklic, da častimo Boga, in da je pravzaprav to naša prva naloga. Bog nam je dal naše telesno in dušno življenje. Telesno življenje nam je dal, ko nas je ustvaril, ko je (po besedah pobožnega Joba) *kožo in meso nam oblekel in nas sklenil s kostmi in kitami*. Dušno ali nadnaravno življenje pa nam je dal, ko je nas posvetil, *ko je vlil* (po besedah sv. Pavla) *sv. Duha obilno v nas po Kristusu našem Odrešeniku, tako da smo opravičeni*

po njegovi milosti, postali dediči po upanju večnega življenja.
(Fil. 35. – 8.)

Ako pa Bog kot naš oče po očetovsko skrbi za nas, in ako smo mi otroci njegovi, je naša vestna dolžnost, da ga spoštujemo in častimo. K temu opominja on sam, ko govori po preroku Malahiji: *Sin časti očeta; ako sem jaz vaš oče, kje pa moja čast!* (Mal. 1. 6.) Bog je tudi naš dobrotnik in sicer naš prvi in največji dobrotnik, ki nam daje vse dušne in telesne darove, tako da sme pisati sv. Pavel (1. Kor. 4. 7): *Kaj imaš človek, kar nisi prejel?* Pa kaj bi našteval še obširnejše, kaj vse nam je dal? Saj imamo od njega prav vse, kar smo in kar imamo. Ako pa je tolika ljubezen njegova do nas, moramo ga tudi tem bolj častiti in ljubiti.

Torej Bog sam tirja, da ga častimo. Kdor pa tega ne stori, ta nima nobenega izgovora, češ, da njemu to ni bilo mogoče. Saj ni nič lažjega, nego Boga častiti in poveličevati. Poslušajte, kaj pravi eden najslavnejših pridigarjev vseh časov, sveti Janez Krizostom: „Nič ni lažjega, pravi, kakor poveličevati Boga, ker se celo z najmanjšimi deli Bog lahko poveličuje.“ In dalje govori: „Kaj je bolj neznatnega nego odstriči si lase? In vendar, ako storiš to ne iz nečimernosti, temveč iz ponižnosti, skazuješ s tem Bogu čast. Ako torej s tem Bogu služiš, da vravnaš svoje lase in svojo obleko; ako poveličujejo Boga tvoji pogovori in družbe, začetek in konec, graja in hvala, kaj še preostaja, s čimer bi ne mogel Bogu služiti?“ In sv. Pavel sam pravi: *Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse v čast božjo delajte!* Mi moremo torej Boga častiti z vsemi rečmi, čeprav so na sebi še tako neznatne; Boga lahko poveličujemo z delom, s pokojem, z jedjo in pijačo, z vsako besedo, katero govorimo, z vsakim korakom, katerega storimo, z eno besedo: z vsem, samo z grehom ne, ako storimo dobro iz pravega namena. Pred vsem in najlepše pa častimo Boga s tem, da se vadimo v krščanskih čednostih: v ponižnosti, v potrpljenju, v molčečnosti, v čistosti, v treznosti, v dobrodelnosti in zlasti v vestnem spolnovanju svojih stanovskih dolžnosti.

In vendar se sliši tolikokrat: „Jaz ne utegnem moliti in Boga častiti, imam čez glavo opravil.“ Toda, kristjan, čeprav si vkovan v delo od vseh strani tako, da komaj utegneš „očenaš“ odmoliti, vendar moreš vseeno služiti Bogu.

Nekdaj je ležal na smrtni postelji neki samostanski brat, ki je bil krojač. V zadnjih trenutkih svojega življenja poprosi enega

izmed bratov, naj mu prinese šivanko, s katero je šival. Brat se je začudil, čemu mu bo sedaj ta šivanka, a vendar mu jo prinese. Bolnik jo vzame v roko, pokaže okoli stoječim in pravi: „Glejte, ta šivanka je meni prisluzila nebesa, to je moj ključ nebeških vrat. Kolikorkrat sem vbodel s to šivanko, tolikokrat sem častil Boga, ker sem obudil vselej dober namen pred delom.“ Oj srečni mož, ki se je mogel s tem tolažiti v smrtni uri!

V tem ga posnema lahko vsakdo. Ti, ženjica ali plevica, ki se cel božji dan mučiš na polju v silni vročini, ako svoje delo in trpljenje daruješ Bogu, glej, vsaka bilka, katero odžanješ, vsak plevel, katerega izruješ, vse to v tvojem imenu časti Boga. Ti mlatič, ki se trudiš pri mlačvi, ako obudiš pred delom dober namen, vsako zrnce, katero izbiješ iz klasja, v tvojem imenu hvali in povečuje Boga. Dragi moj, si-li moreš še kaj lažjega misliti, kako bi častil Boga? In vendar praviš, da ne utegneš, da ti ni moč Boga častiti? Zato vprašam: „Se-li more kdo opravičiti s čim in reči: Jaz ne utegnem toliko, da bi častil Boga!“ Gotovo, prav gotovo: vsakdo lahko časti Boga, naj si je v kateremkoli stanu, na kateremkoli kraju in v kakršnihkoli razmerah.

Kako so goreli svetniki za čast božjo. Sv. Terezija je odšla od doma, da bi med pagani širila pravo vero in dosegla mučeniško krono; sv. Frančišek Seraf. je šel med divje Mohamedance, da bi jih pridobil za vero Kristusovo. Sv. Ignacij Lojolanski je večkrat rekel: „Ko bi mi Bog dal na izbero, da ali takoj umrjem in grem v nebesa, ali pa še dalje časa živim, da vnemam ljudi za božjo čast in bi pozneje umrl in bil pogubljen, rajši bi si izvolil drugo nego prvo.“ Torej ta svetnik je tako gorel za čast božjo, da bi rajše bil pogubljen kakor zveličan, samo da bi mnogo ljudi za Kristusa pridobil.

Ljubi moji, dandanašnji pa je na svetu vse drugače. Ljudje skrbje za čast svojo, ne za božjo. Koliko se trudijo, koliko se mučijo noč in dan, da bi postali slavni in imenitni za kratko dobo svojega življenja, a za božjo čast se ne zmeni skoro nikdo. Namesto, da bi Bogu čast dajali, pa mu jo še kradejo in še druge od nje odvrčajo. Ni čuda potem, da Bog ne daje več toliko svojih darov, kakor nekdanj. Zato vam rečem s psalmistom: *Hvalite Gospoda vsi ljudje, hvalite in častite njegovo ime*, in z apostolom Pavlom: *Delajte vse v čast božjo!* (1. Kor. 70. 31.) Že v jutranjih molitvah darujte Bogu svoja dela in opravila, katera nameravate delati, in med dnevom večkrat povzdignite k Bogu svoje srce, zlasti, ako se je treba hudo vojskovati zoper skušnjave

in delati težka opravila ali trpeti hude bolečine. Mislite si in vzdihnite: „Moj Bog, vse naj bo v tvojo čast!“ Ako bote tako goreli za čast božjo, uresničile se bodo nad vami besede svetega pisma: *Kdor mene časti, tega bom jaz častil.* (1. Kr. 2. 30.) Častil vas bo Bog, ko vas pokliče k sebi v sv. nebesa. Amen.

† J. Benkovič.

2. O hvaležnosti do angelov varihov.

Njih angeli v nebesih vedno gledajo
obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.
(Mat. 18, 10.)

Današnji praznik svetih angelov varihov nas spominja vesele resnice, da ima vsak človek svojega posebnega od Boga odločenega angela variha, ki ga varuje dušnih in telesnih nesreč, ga napeljuje k dobremu in srečno pripelje v nebesa, ako ga le človek zvesto posluša. Kakor je namreč veliki angel Rafael varoval mladega Tobija na potovanju v tujo deželo in ga zopet srečno nazaj pripeljal k staršem, tako so tudi nam naši angeli varihi zvesti tovariši in varihi na potih našega življenja in nas želijo kedaj srečno pripeljati v nebesa. Angeli varihi so torej naši veliki dobrotniki. Pa s čim jim hočemo skazati svojo hvaležnost?

V sv. pismu se bere, da sta se tudi mladi in stari Tobija med seboj posvetovala, kaj da bi dala angelu Rafaelu v plačilo, ker jima je mladega Tobija tako zvesto vodil po poti in domov srečno pripeljal.

Kristjani! mladi in stari Tobija nas učita, da smo tudi mi dolžni, se svojim angelom varihom hvaležne izkazovati za zvesto varstvo v našem življenju. Vprašanje je torej: kako se hočemo tudi mi svojim angelom varihom hvaležne izkazovati? Na to vprašanje vam hočem danes odgovoriti v imenu Jezusa in Marije.

Ako se hočemo svojim angelom varihom za njih zvesto varstvo po svoji moči hvaležne izkazovati, jih moramo pred vsem drugim častiti, a) in sicer zato, ker so veliko imenitnejše stvari božje, kakor smo mi ljudje. Angeli so dvorniki in prvi služabniki božji. V koliki časti imajo ljudje prve cesarske služabnike, poslance ali ministre! V koliko večji časti pa moramo še le mi imeti angele božje, ker je najnižji angel imenitnejši kakor kateri koli človek (razen Marije) na tem svetu! — b) V časti mcramo

imeti angele varihe dalje tudi zato, ker so poslanci božji do nas ljudi in nadomestujejo Boga samega. Zato je Bog po Mojzesu rekel: *Nikar ga (angela variha) ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš, moje ime je v njem.* (Mojz. 23, 21.) Bog je hotel reči: Angel mojo osebo, mojo veljavo in mojo voljo nadomestuje, zato ga imej v časti in nikar ga ne zaničuj s tem, da bi vpričo njegga grešil. — Zato nam kliče tudi sv. Bernard: „Varno hodi, ker ti angeli na strani stojé, kakor jim je zapovedano, da te varujejo na vseh potih. V vsakem stanovanju, v vsakem kotu izkazuje spoštovanje svojemu angelu varihu. Nikar si ne upaj vpričo njega kaj tacega storiti, kar bi se vpričo mene ne upal.“

2.) Pa tudi svet strah moramo imeti pred angeli varih, in sicer a) zato, ker so po svoji naravi tako mogočni. Bere se v sv. pismu, da je en sam angel v eni noči 185.000 sovražnih vojakov pokončal. (IV. Kralj. 19.) In en sam angel more po svoji naravi pokončati ves človeški rod. — b) Bati se moramo angelov varihov dalje zato, ker imajo od Boga oblast, kaznovati naše grehe, kar je razvidno iz besedi, katere je Bog po Mojzesu govoril: *Nikar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš, in moje ime je v njem.*

c) Pa tudi zato moramo svet strah pred angeli varih imeti, ker opazujejo vsa naša dela, in jih kot priče našega življenja Bogu oznanujejo. — Neki božji služabnik je bil vprašan, kako se on vsak dan v dobrem vadi, in odgovoril je: „S tem, da se pričujočnosti svojega angela variha spominjam, ker vem, da vsak dan k Bogu hodi in vse moje djanje in besede oznanuje njemu.“

3. Pri vsem tem svetem strahu, ki ga moramo imeti pred angeli varih, moramo pa vendar angele varihe tudi ljubiti, in sicer, ker so angeli naši strežniki, ali kakor govori sv. apostol Pavel v listu do Hebrejcev, službeni duhovi, ki so vedno zaradi nas v skrbi in imajo opraviti z nami. Zato pravi sv. Bernard: „O koliko si prizadevajo angeli nebeški, da bi mi napolnili prazne sedeže, raz katerih so bili pahnjeni zavrženi angeli v pekel! Kako letajo v sredi med Bogom in nami, zvesto prenašajoč do njega naše vzdihljaje in ljubeznivo vračajoči se z njegovimi milostmi! Zraven tega tudi vsa naša dobra dela in molitve z veseljem nosijo pred sedež božji. To spoznamo iz besedi velikega angela Rafaela, ki je rekel Tobiju: *Kadar si s solzami molil, in si mrtve pokopaval, in si svoje kosilo popuščal, in si mrtve po dnevu v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nosil.*

(Tob. 12. 12.) Poslednjič ob srečni zadnji uri tudi naše duše proti nebesom spremljajo.

4. Ker imajo angeli varihi toliko skrb za nas, imejmo do njih tudi pristrčno prijaznost ter zaupljivost, da jih v vseh svojih potrebah in nevarnostih na pomoč kličemo in se k njim kakor k svojim staršem z otročjim zaupanjem zatekamo. Tako je delal Peter Faber, eden izmed prvih tovarišev sv. Ignacija. Kamor koli je prišel, v mesta ali v cerkve, je pozdravljal in na pomoč klical angela varihe tistih krajev. Tako nas opominja tudi sveti Bernard, rekoč: „Bratje moji! Imejte angela varihe za svoje prijatelje, spremljajte jih pogostoma s svojimi mislimi in s pobožno molitvijo, ker vam vedno na strani stojé v vaše varstvo in vašo tolažbo.“

Pa tudi silno koristno je, pogostoma misliti na pričujočnost svojih angelov varihov, da vpričo njih nikoli nič nespodobnega ne storimo, in jih s svojimi grehi ne odpodimo. Zakaj sv. Bazilij pravi: „Kakor čebele dim prepodi in golobe smrad, tako prepodi angela, variha našega življenja, solzá vredni in smradljivi greh.“ Če smo se pa vpričo njih katerikrat kaj nespodobno obnašali, prosimo jih s sramežljivostjo odpuščanja; zakaj, če že ljudi prosimo odpuščanja, ako smo se vpričo njih kaj nespobno zadržali ali jih kaj z nepremišljenim govorjenjem razžalili, koliko bolj moramo to storiti pri angelih varihih!

5. Da pa angelov varihov ne bomo žalili, je posebno naša imenitna dolžnost, da angela varihe skrbno poslušamo in zvesto izpolnujemo, h čemur nas napeljujejo. K temu nas Bog sam opominja, rekoč: *Glej, jaz pošljem svojega angela, da hodi pred teboj, in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, katerega sem pripravil. Glej nanj, in poslušaj njegov glas, in nikdar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš, in moje ime je v njem.* Bog je hotel reči: kar angel varih zapoveduje, v mojem imenu zapoveduje, potreba ga je poslušati, kot mene samega.

ln gorje človeku, ki noče poslušati angela variha, ker gotovo bo nesrečen. Angel varih tacega jenja svariti, in ga poslednjič zapusti. Tako beremo pri preroku Jeremiju o angelih varihih: „*Ozdravljali* (t. j. svarili) *smo Babilon, pa se ni ozdravil, zapustimo ga*“ (Jer. 51. 9.) Enako govore žalostni sveti angeli varihi, ki si prizadevajo sebi izročene duše odtegniti svetu in satanu, pa jih pri vsem svojem prizadevanju ne morejo rešiti, zato jih poslednjič zapuste in celo v največji nevarnosti, ob smrtni uri, ko si duše pri tolikih izkušnjavah, ki jih napadajo od vseh strani, same

sebi ne morejo pomagati. — In pri strašni božji sodbi bodo angeli sami pričali zoper nepokorne duše. — Bog nas varuj tolike nesreče!

Izkazujmo vedno večjo pokorščino svojim angelom varihom, da bodo naši zagovorniki pri sodbi, izkazujmo jim pokorščino zlasti iz hvaležnosti za zvesto varstvo, s katerim nas varujejo toliko dušnih in telesnih nesreč. Zakaj hvaležnost za prejete dobrote je vselej lepa in sveta dolžnost, zato je smo jo dolžni izkazovati tudi svojim angelom varihom. Zahvaljujmo se torej svojim angelom varihom ne le na današnji praznik, ampak tudi vsako jutro in vsak večer in po vsaki rešitvi iz kake nevarnosti. Še najbolj pa se bomo hvaležne izkazovali svojim angelom varihom s tem, da radi poslušamo njih glas, s katerim nas svare pred hudim in opominjajo k dobremu, da bodo imeli toliko večje veselje nad nami, svojimi varovanci, da ne bo njihov trud zastonj, in da nas srečno pripeljejo v kraj, katerega nam je Bog pripravil v nebesih.

Kristjani! izpolnimo skrbno te dolžnosti do angelov varihov, ki smo jih danes slišali, da bomo obvarovani mnogih nesreč na duši in na telesu, v lepih krščanskih čednostih vedno bolj rastli, in da bomo kedaj srečni prišli v družbo angelov v nebesa, ter ž njimi vred prepevali troedinemu Bogu večno slavo. Amen.

† J. Kerčon.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Marijino rojstvo — dan veselja.

Kdor najde mene, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.

Pregov. 8, 35.

Celi stari vek je hrepenel po Zveličarju, ki ga je bil v raju obljubil usmiljeni Bog. Vsaka izraelska žena je pač v srcu gojila skrito željo, da bi postala mati Zveličarjeva. Žene brez otrok niso imele tega upanja, zategadelj so silno žalovale. Zasramovali so jih pa tudi ljudje, češ, Bog jih je zavrgel, ker jim niti ni dal zaročnika.

Koncem starega veka sta živela zakonska Joahim in Ana. Bila sta jako pobožna, toda brez otrok. Molila in zdihovala sta

po zárodu, toda zdelo se je, da zastonj. V visoki starosti pa se ju usmili ljubi Bog in jima pošlje dete, najlepše dete, kar jih je rodil svet — blaženo devico Marijo. Danes obhajamo spomin Marijinega rojstva, ki je dan veselja

1. za Marijine starše,
2. za Marijo samo,
3. zlasti pa za nas.

I. 1. Težko, da se je katera mati bolj razveselila novorojenčka, kakor se je Ana radovala svoje hčerke Marije. Ana, postarna žena, ni imela več upanja na zárod; a pri Bogu je vse mogoče. Milostno se je ozrl na goreče prošnje, na solze Anine, in po dolgi nerodovitnosti ji poslal dete kot nekako darilo, kot pravo milost iz nebes. Čimbolj je žalovala Ana, ko so jo ljudje zaničevali radi nerodovitnosti, tembolj se veseli sedaj, ko se je Bog milostno ozrl nánjo. Kakor Abrahamova žena Sara, kakor Ana, Samuelova mati in Elizabeta, hvalila je tudi Ana Bogá, ki povzdiguje ponižne in napolnjuje lačne z dobrotami. Zatorej nikdar ne izgubimo upanja, četudi Bog odlaša s svojo pomočjo. Bog odlaša, da se bolje pripravimo na njegove milosti. Kar človek lahko doseže, tega ne ceni. Vredno je le to, kar smo dosegli po mnogih gorečih molitvah in trudapolnem naporu. Bog je neskončno moder, on nam pomaga o pravem času in na tak način, kakor je nam najbolj zveličaven.

2. Ana slavi Boga tem iskreneje, čimbolj spozna, da je njeno dete najljubeznivejše in najboljše; prosto vsacega greha, polno milosti, brez madeža na duši in telesu, brez hibe, brez bolezni — izvoljeni tempel sv. Duhá.

3. Abraham, Elkana in Caharija so se veselili rojstva svojih sinov, dobro vedoč, da jih je Bog namenil za velike stvari. Tudi Joahim in Ana sta spoznala po božjem navdihnjenju, da ima Marija velik poklic, da ima postati mati tako dolgo zaželjenega Mesije. Zatorej sta se ozirala nánjo ne le z veseljem, marveč tudi s spoštovanjem; varovala sta jo, kakor svoje okó, lepo jo učila in ko je odrasla, jo dala v višjo odgojo v Jeruzalemski tempelj.

Joahim in Ana sta tedaj zgled staršem, učiteljem in duhovnikom, katerim je Bog izročil mladino v oskrb. Krščanski starši! Vaši otroci imajo tudi poseben poklic: tú na zemlji naj bi spoznali in častili Bogá in mu služili vsak po svojem stanu, v nebesih pa enkrat vekomaj vživali Boga. Ali vi jih morate vpeljati

v to, vi jih morate lepo izrediti. Česar sami ne morete, storila bo šola. Vendar pazite, komu izročite svoje otroke. Ko bi bila v kakem mestu protestantovska šola, strašno bi se pregrešili starši, ko bi katoliške otroke pošiljali vánjo; ker taki otroci bi kmalo postali vnemarni v veri, če ne bi popolnoma propadli. Sv. Cerkev je vedno obračala posebno skrb na izrejo mladine; zato je nastalo mnogo redov, ki so skrbeli za pouk mladine. Seveda pravi moderni svet, da je samostanska vzgoja enostranska, jaz pa pravim še z večjo pravico, da je moderna vzgoja enostranska, ker se ukvarja le z izobrazbo duhá, zanemarja pa srce, krščanska vzgoja pa se ozira na glavo in srcé. Moderna šola skrbi le za svet, krščanska pa za čas in večnost. Prosim tedaj odgovora, katera vzgoja je enostranska? — Brez dvoma moderna. Tedaj veste starši, kaj vam je storiti, kam pošiljati otroke. Nikdar in nikakor ne v drugoverske šole; če je le mogoče, izročajte, zlasti deklice, redovnicam v oskrb in vzgojo, ker priučile bodo vaše otroke pobožnosti in vednosti. Vsi ne morejo v redovne šole; tudi druge šole so dobre, če so učitelji dobri. Izročajte mladino dobri učiteljem, pa podpirajte jih, da bo doma potrjeno, kar se otroci dobrega uče v šoli.

II. Rojstvo Marijino je dan veselja zánjo samo. Vsako leto obhajamo prav slovesno cesarjev rojstni dan, kajti tisti dan je prišel na svet bodoči vladar našega cesarstva, od katerega je zavisno blagostanje, zavisna sreča avstrijskih národov. Mnogo so vredne časne blaginje; toda kaj so v primeri z večnimi? Važniši od rojstnega dne je za človeka krstni dan, ker s svetim krstom se prične v človeku nadnaravno življenje. Žalibog, da se radi človekove strastnosti dostikrat izgubi milost božja, treba je tedaj obnoviti jo v zakramentu sv. pokore. Vse je nestalno na zemlji, nikdar nismo varni. Zategadelj cerkev v svetnikih ne obhaja dan rojstva, ne krsta, marveč dan smrti, ker ta dan je dan rojstva za nebesa.

Izjema je pri Jezusu, Mariji in Janezu Krstniku. Marijino rojstvo je že bilo rojstvo za nebesa, ker ta dan je bil pričetek vsega, kar je Bog storil velicega na njej. Bila in ostala je devica, Mati božja in kraljica nebes in zemlje. Lahko se tedaj veseli Marija svojega rojstva, lahko poje slavospev „Magnifikat“: *Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju. Velike stvari mi je storil on, ki je mogočen, — odslej me bodo blagrovali vsi rodovi.* (Luka, 1, 46.)

Nobena kraljica ni tolikanj slavljena, tolikanj ljubljena kot Marija. Ako se Marija danes nazaj ozira v svoje življenje in motri vsa leta od smrti do rojstva, kakor se na zemljevidu zaseduje reka od morja do izvirka, tedaj mora radost napolniti njeno dušo. Vse, prav vse je bilo v soglasju z božjo voljo; vse, tudi žalost in trpljenje je bilo zaslužljivo, ji je zaleglo v večno življenje. Srečna si, presveta Devica Marija in vredna slave; iz tebe je izšlo solnce pravičnosti, Kristus, Bog, ki je odpravil prokletstvo, podaril milost, premagal smrt in nam podelil večno življenje.

III. Kako naj pa mi obhajamo praznik Marijinega rojstva? Tako, kakor se spodobi dobrim otrokom. Kadar mati obhaja rojstni dan ali god, se veselé otroci že davno naprej. Voščilce si vtepajo v glavo ter spletajo šopek iz svežih rožic, prav pridno in lepo se obnašajo, da ima mati že zanaprej veselje nad dobrimi otroci. Ko pa napoči slavnostni dan, je nekaka tihota v hiši, otroci se lepo umijejo in počesejo, najlepša oblačila denejo nase in tako skupno pridejo pred mater z otroškimi voščili in šopki. Kateri so bolj odrasli, razveselé mater tudi s kakim ročnim delom, skrbno izvršenim. In mati je vesela svojih otročičev, vse objame in pritisne na ljubeče materino srcé.

Marija je mati nas vseh: Jezus nas je njej izročil v oskrbo. Ona je najboljša, najljubeznjivejša mati, kakršne zastonj iščeš na svetu. Ko tedaj Marija, naša ljuba mati, obhaja svoj rojstni dan, ali ni to največje veselje za nas, njene otroke? O, dobri Marijini otroci so se pripravili na ta praznik s sv. spovedjo in sv. obhajilom, danes pa rožni venec spletajo v pobožni molitvi, ter ga polagajo k Marijinim nogam. Marijini otroci danes hité v Marijina svetišča, poklekajo pred Marijine podobe in voščijo srečo blaženi materi, ker je tako lepa, tako dobra, tako vzvišena od Bogá.

Toda nele slaviti hočemo blaženo Devico, marveč jo tudi zahvaljevati, ker z njenim rojstvom se je prikazala jutranja zarja, ki napoveduje prihod solnca pravičnosti. Podajmo se v duhu k zibelki presvete Device in premišljujmo, kaka tema je vladala dotedaj na svetu, gospodoval je greh, srca so bila ledena za Bogá. Ozmimo se pa v bodočnost, tedaj nam sije luč sv. evangelija nasproti, gorkôta, ljubezen zavlada na zemlji, preustrojeno je lice zemeljsko. Kaj, ko bi Bog odmaknil zibelko z blaženim detetom, jo pomaknil za tisoč let naprej ali nazaj, jo prestavil iz Palestine v drugo deželo, oj; kako bi se izpremenila zgodovina

človeštva? Zatorej tisočera hvala Bogú, da nam je dal Marijo; hvala pa tudi Mariji, da je hotela postati Mati božja ter naša mati.

Ko smo tedaj položili pred Marijo naša voščila, naša vezila, kaj neki stori Marija? Ah, tudi ona nas bo ljubeznjivo pritisnila na ljubeče materino srcé in nas priporočila svojemu božjemu Sinu. O Marija, prosi tedaj za verno ljudstvo, da ostane zvesto Jezusu in tebi; prosi za duhovnike, da bodo zvesti služabniki božji, dobri pastirji izročenih jim ovac: prosi zlasti za pobožni ženski spol, da hodi po tvojih stopinjah v čistosti in nedolžnosti. Vsi, ki slave Tvoje rojstvo, naj čutijo tudi tvojo pomoč. Amen.

P. H.

2. Kje najdemo Marijo?

Kdor mene najde, najde življenje in bo prejel zveličanje od Gospoda.

(Bukve pregov. 8, 35.)

Besede, katere smo brali v današnjem listu, veljajo o modrosti božji. Modrost božja govori sama o sebi in pravi: *Gospod Bog me je imel v lasti od začetka svojih potov, preden je kaj storil, od začetka...* S temi lepimi besedami je tedaj rečeno, da je vsemogočni Bog od vekomaj sklenil vstvariti svet in da ga je vstvaril z veliko modrostjo, ki je bila vedno pri njem. Zatorej pa tudi modrost vabi ljudi, da naj jo iščejo, da naj se je držé, da naj po njenih svetih ravnaajo, ker le tako morejo doseči pravo srečo!

Kar pa je v tem listu rečeno o božji modrosti, to velja tudi vse o Mariji. Zato obrača katoliška Cerkev te besede tudi na Marijo. Njo je Bog imel v mislih že pred stvarjenjem; po nji je sklenil od vekomaj poslati svojega Sina na svet. Zato nas tudi Marija opominja: *Zdaj tedaj otroci poslušajte me i. t. d.* — *Kdor mene najde, najde življenje in bo prejel zveličanje od Gospoda!* Vprašanje pa je, kje zamoremo najti Marijo? Na to vam hočem danes odgovoriti!

Kje najdemo Marijo?

1. Mi najdemo Marijo pri Jezusu v sv. Reš. Telesu. Mi si Marije brez Jezusa še misliti ne moremo. Jezus in Marija sta bila vedno sklenjena na zemlji in sta zdaj združena za vselej tudi v nebesih. Vsaj Marija je Jezusa 9 mesecev nosila

pod srcem; ona ga je rodila v Betlehemu, spremljevala v Egipt in nazaj, ona je z njim skupaj stanovala v Nazaretu do njegovega 30. leta; ona ga je tudi spremljevala, ko je učil; ona je hodila za njim po križevem potu, ona ga tudi ni zapustila, ko je visel na križu; ona ga je mrtvega držala v naročju, ona ga je spremila h grobu — in tudi pri vstajenju je bila večkrat skupaj z njim, in je zdaj po svojem vnebovzetju vedno združena z njim v nebesih. Torej kjer je Jezus, tam je tudi njegova mati. In če je Jezus vedno in skrivnostno pričujoč v sv. Rešnjem Telesu, tedaj smemo trditi, da je tudi njegova mati zraven, da ga nevidno z angeli časti in moli, da se veseli, če ga verniki obiskujejo in molijo, da je žalostna, če ga zanemarjajo, če ga oskrinjajo, če ga božjeropno prejemajo.

Ako hočemo tedaj najti Marijo, obiskujmo pridno in pogosto Jezusa v najsvetejšem zakramentu. Tam jo bomo gotovo našli. Sv. Alfonz Liguori je vselej počastil tudi Marijo, kolikorkrat je prišel pred tabernakelj. Delajmo tudi mi tako! Kadar pridemo v cerkev, kadar počastimo Jezusa, počastimo tudi Marijo.

2. Najdemo Marijo na njenih božjih potih. — Sicer imamo veliko cerkva, Mariji posvečenih, in v vsaki cerkvi eno ali več Marijinih podob in kipov: ali gotovo je in skušnja je pokazala skozi vsa stoletja, da Marija deli le na nekaterih krajih posebne dobrote in milosti. — To so tako imenovana Marijina božja pota, kamor verniki hodijo v velikih trumah, in kjer se še vedno godé čudeži, kakor na primer v Lurdu. Tudi na Slovenskem imamo sloveča Marijina božja pota, kakor na Brezjah, na sv. Višarjah. — Ako Bog na takih krajih na Marijino prošnjo deli posebne dobrote, je tedaj gotovo njegova volja, da ljudje hodijo na take kraje. Zato pa tudi sv. katoliška Cerkev ne prepoveduje romanja na božja pota, ampak ga še priporoča, da se le godi iz pravega namena ter zares dostojno in pobožno. Če pa kdo gre na božjo pot iz slabega namena, da se morebiti tam snide z osebo družega spola, s katero ima znanje, ali da celo ž njo popotuje; če se na božji poti nespodobno obnaša, če se tam opijani, če tam le radovednost pase, ne da bi opravil in prejel sv. zakramente, potem tak ne bo našel tam Marije in njenega dopadajenja, ampak se bo le še bolj zameril Mariji in njenemu božjemu Sinu.

3. Najdemo Marijo v njenih znamenjih in kapelah. — Nekaj posebnega je to, da je v naši deželi in

sploh po Slovenskem ob cestah in potih toliko znamenj in kapel in da so tista večinoma posvečena devici Mariji. To nam je dokaz, da naša dežela ni le skoz in skoz katoliška, ampak da še posebno časti božjo mater Marijo. Ta mnoga Marijina znamenja so vzrok, da večkrat na Marijo mislimo, kot bi sicer mislili. Ako gremo memo takega znamenja, se nehote ustavimo, nekoliko pomudimo in priporočimo nebeški Materi. Predragi! Opominjam vas, da nikar ne hodite malomarno mimo Marijinega znamenja; kolikor morete, se tam pomudite in se vsaj s kratkim zdihljejem priporočite Mariji, postavim: Prosi za nas sv. božja porodnica, da bomo vredni obljub Kristusovih! Ali pa: Naša ljuba Gospa presvetega Srca, prosi za nas Boga! Ali pa: Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje! — In to ne bo brez duhovnega dobička. Ako mi mislimo na Marijo, tudi ona misli na nas; ako mi pozdravljamo Marijo, pozdravila in branila bo tudi ona nas. Vsaj je znano o sv. Bernardu, ko je nekdaj pozdravil Marijo rekoč: Ave Marija, mu je tudi ona odgovorila in rekla: Ave Bernarde!

4. Marijo najdemo na njenih škapulirjih in svetinjah. — To je čast za vsakega kristjana, če nosi Karmelski ali kak drug Marijin škapulir, ali če ima Marijino svetinjico na vratu. Marija sama je obljubila veliko milosti tistim, ki nosijo njen škapulir. Ona obeta, da tisti, ki njej zvesto in v čistosti služijo in vedno nosijo sv. škapulir, ne bodo pogubljeni in če bi morali v vica, da bodo kmalu iz njih rešeni, po mnenju nekaterih cerkvenih učenikov že prvo soboto po smrti. Vsaj to ni nobena težava, nositi Marijin škapulir, dobrote pa so velike. Enako je tudi s svetinjcami Marijinimi, posebno s svetinjico Marijinega Srca ali brezmadežnega Spočetja. Če namreč Marijin škapulir ali njeno svetinjico, ali oboje skupaj na sebi nosimo, ne more drugače biti, kakor da se večkrat spomnimo na Marijo, posebno zjutraj in zvečer ali pa po noči. In to ni brez duhovne koristi. Če večkrat mislimo na Marijo, nas ta misel brani v skušnjavah, posebno v nečistih, nas napeljuje k dobremu in nas ohranja na pravi poti. In kako vesela in tolažilna je zavest tistim, ki v tej obleki in s temi znamenji umrjo. Vsaj Marija posebno na zadnjo uro svojih častilcev in služabnikov ne bo zapustila! — Ako tedaj še nimaš škapulirja ali pa Marijine svetinjice, glej da kmalu dobiš eno ali drugo; vsaj ne bo tvoja škoda!

5. Marijo najdemo v njenih bratovščinah. Glede bratovščin vam je znano, kako sodi katoliška Cerkev. Zapovedi ni nobene, da bi se moral zapisati v to ali ono bratovščino. Ni prav, če je kdo zapisan v mnogo bratovščin, ker potem ne more vsemu kaj, se samo bega v duhovnem življenju in po nepotrebnem obtežuje vest, dasi pod grehom nobena bratovščina ne veže. Vendar pa tudi ni prav, če se v nobeno bratovščino ne vpišeš, ker to kaže veliko mrzloto in zanikernost. Gotovo je namreč to, da bratovščine veliko pripomorejo napredku, če jih kdo kolikanj prav drži. Zavezan je namreč k marsikaterim molitvam, pobožnostim in posebno k bolj pogostemu prejetanju sv. zakramentov; opravlja tedaj marsikatero dobro delo, ki bi ga sicer ne opravil. Tudi je velikega pomena dober zgled, katerega dajejo drugi, ki so v tisti bratovščini, in kolik je šele duhovni dobiček, ko eden za drugega molijo, eden drugega k dobremu napeljujejo. Izvoli naj pa vsak tisto bratovščino, ki mu bolj ugaja, ali ki je v tistem kraju bolj razširjena, ki ima v župniji tudi svojega vodnika. In tu imamo na izbiranje posebno Marijine bratovščine. (Samo že v naši župniji zapisujemo v tele: 1. Bratovščina Marijinega Srca; 2. bratovščina naše ljube Gospe presvetega Srca; 3. rožnivenška bratovščina; 4. bratovščina Pompejske Matere Božje; 5. bratovščina Marijinega zadoščenja!) Le pomislite, predragi, koliko molitev se opravi Mariji na čast, ki bi se sicer ne opravile, koliko pa se dobi tudi odpustkov, ki bi jih sicer ne dobili. Gotovo je pa to, da ni dober Marijin otrok, ki ni zapisan v nobeno Marijino bratovščino, in ki si ne pridobiva mogočne pomoči tako dobre matere.

6. Marijo najdemo v njenih družbah. — To so, kakor veste, posebne družbe posameznih stanov pod varstvom Marijinem. Pri nas imamo mladeniško in dekliško Marijino družbo. Kar te družbe zadeva, so res času zelo primerne in kakor skušnja uči, tudi silno koristne posebno za mlade ljudi. Marsikateri mladenič se tako reši, ko bi se sicer pogubil; marsikatero dekle se ohrani poštena, ko bi sicer zašla na slaba pota. Le obžalovati je, da se nekateri te družbe tako boje, da jih je sram nositi svetinjo, sram večkrat pristopiti k sv. zakramentu! Vsaj se še spominjate, kako so o priliki sv. birme naš presvetli knez in škof priporočali Marijino družbo. In vendar so še starši, ki svojim odraslim sinovom in hčeram ne prigovarjajo, da bi stopili v Marijino družbo, ki jim še branijo in jih neumno izgovarjajo,

češ: mi tudi nismo bili v Marijini družbi, pa smo bili vendar poštene! No o tem se ne bomo prepirali, kako so bili poštene, gotovo je pa, da se v Marijini družbi ložje obvaruje pred zapeljevanjem in padcem, da ima več pomočkov za pobožno življenje, več zaslonbe in varstva pri sovratnikih in vodnikih. Jaz pa mislim, da se ne motim, če pravim, da nekateri zato ne gredo v Marijino družbo, da so bolj prosti, da ložje hodijo po slabih potih — in sploh zato, ker ne marajo pošteno in pobožno živeti. Jaz ne rečem, da bi zunaj Marijine družbe nikakor ne mogel prav živeti, trdim pa, da se ravno v Marijini družbi ložje prav in pobožno živi, kakor zunaj nje! Slabo spričevalo pa je za krščanske starše, če jih je sram, ako bi bili njih otroci v Marijini družbi, sram jih pa ni, ko grdo in razuzdano žive. — Ali mar ni to velika sreča, če ima mlad človek tako močno varstvo, kakor je Marijino, in ravno v letih, ki so najbolj nevarna. — Torej naj bo ta družba še enkrat vsem priporočena: mladeničem in dekletom, pa tudi krščanskim staršem!

Pokazal sem vam danes, prelubi, kje moremo najti in dobiti Marijo. Najdemo jo 1. tam, kjer je Jezus, tedaj v sv. Rešnjem Telesu; 2. jo najdemo na njenih božjih potih; 3. v njenih kapelah in znamenjih; 4. na njenih škapulirjih in svetinjah; 5. v njenih bratovščinah, in 6. v njenih družbah. — Slednjič jo bomo pa našli najbolj gotovo v nebesih, kjer sedi na desnici svojega Sina in kjer za nas prosi! Zato vam kličem vsem tukaj zbranim: Iščite Marijo na teh potih in na te načine, kakor sem vam danes pokazal in našli bote potem Marijo gotovo tudi v nebesih. Amen.

Janez Ažman.

Štirinajsta nedelja po binkošti. (Praznik Marijinega imena.)

1. Zakaj moramo Marijo častiti.

Spoštuj svojo mater vse dni svojega življenja. Tob. 4, 3.

Sv. Bernard začenja neko pridigo v čast Mariji Devici s temi-le besedami: „Zame ni nič, kar bi mi napravilo več veselja, pa tudi nič, kar bi me bolj v strah spravilo, nego govoriti o slavi Marije Device.“ Te besede veljajo o vsakem Marijinem

prazniku, ker vsak tak god je poln veselja; toda vsak obsega tudi toliko skrivnosti iz Marijinega življenja, da ni lahko o tem govoriti. Vse kar nam sv. evangelijski pove o Mariji, je tako neznanstveno, da bi se lahko spisalo na eno samo stran; in vendar se o Mariji toliko piše in govori! Zakaj?

Marija je podobna malemu studenčku, ki izvira jako majhen na tihem, mirnem kraju, kamor še nič nesvetega ni prišlo. Potem se vije počasi med travo, cveticami in grmovjem vedno večji in večji ter se izpremeni polagoma v veliko reko. Tako je bila tudi Marija neznanstvena po svojem rojstvu; a po milosti je postajala čezdalje večja in mogočnejša. Sedaj se imenuje po pravici „Kraljica nebes in zemlje“, najslavnejša izmed vseh žen, ker so se vresničile njene lastne preroške besede: *Odslej me bodo blaženo imenovali vsi narodi*.

Tudi mi, kristijani, moramo častiti in slaviti Marijo, svojo nebeško mater. Reči smem, da kdorkoli Marije ne ljubi in časti iz celega srca, tisti se ne more imenovati dober kristijan, kakor tudi tisti ni dober otrok, kdor svoje matere ne ljubi iz vsega srca. Zakaj neki moramo Marijo ljubiti in častiti? Vzrokov za to je neštevilno, najdemo jih 1. nad nami, 2. v nas, 3. okoli nas. O teh vam bom danes govoril. Ti pa, o blažena Devica Marija, nas razsvetluj v tem premišljevanju, ker tebi v čast veljajo te besede!

I. V onih najstarejših, siladavnih časih, ko so prvi starši v raju zaslišali gromoviti glas Stvarnikov, ki jih je zaradi nepokorščine pregnal iz raja in so bili obsojeni k trdemu delu, kateremu bo sledila bridka smrt, v onih prvih časih je že prerokoval neki skrivnostni glas o ženi, hčeri Evini, ki bo kači, t. j. hudobnemu duhu, glavo strla, in izgubljeni človeški rod s tem otela pogubljenja in ga poživila.

Po vsej pravici smemo torej reči, da je vsemogočni Bog že v začetku sveta izrečno počastil Marijo, ko jo je napovedal kot Mater Sina božjega. Enako so vse predpodobe starega zakona, n. pr. Ruta, Estera, Judita idr., katerih zgled je kazal na Marijo, nekako neprenehano češčenje in slavljenje božje Matere same, do onega trenutka, ko je ona sama, brez madeža izvirnega greha spočeta, prišla na zemljo, tod hodila in bila slednjič vzeta z dušo in s telesom v nebo.

Vse, karkoli se važnejšega zgodi na svetu, ima pred seboj neko znamenje, s katerim se napoveduje bodoči dogodek. Ako se približuje vihar, čuje se v zraku neko šumenje in bobnenje. Tako je Bog napovedal Marijo kot pravo morsko zvezdo. Ona je pravo „drevo življenja“, katero je božja roka vsadila med prebivališča ljudi v zagotovilo boljše usode, nego so jo vživali prvi starši v raju. Marija je podobna golobici v Noetovi barki, ki prinaša z nebes na zemljo oljiko miru, ona je zapečaten vodnjak, čegar voda se ne umaže z nobeno nečisto stvarjo, ona je tista sveta gora, raz katero se kamen sam utrga in se v dol vali ter razbije vse malike.

Bog sam je torej že v starem zakonu Marijo častil z raznimi prerokovanji in s predpodobami. Ko pa je prišel tisti čas, da je postala mati božja, jo je počastil Sin božji, ki je bil tudi njen sin, najbolj s tem, da je sam do nje najlepše spolnoval zapoved: *Spoštuj očeta in mater!* Bog sam je bil pokoren ubogi, neznatni Devici. — Razen tega, da jo je Bog izvolil kot mater Odrešenikovo, ji je dal tudi čast, da je ona mati vsega človeštva, da jo kot tako spoštuje, časti in ljubi in v njo zaupa celi svet.

Ako torej Bog sam Marijo tako časti, kristijani, ali ni to dovolj vzroka, da jo častimo tudi mi? Častiti jo moramo vse dni svojega življenja. *Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln*, uči sam božji Sin. To povelje ima v sebi tudi nauk, da moramo tudi mi častiti Marijo kot svojo mater, kakor jo je častil sam božji Sin, in sploh vsa presv. Trojica.

Sv. pismo pravi: *Kdor spoštuje svojo mater, je podoben človeku, ki nabira zaklade.* Ta izrek se v polni meri vresničuje nad tistimi, ki časte Marijo. Kdor namreč njo časti kot svojo mater, si nabira zakladov, katerih rja ne sne in jih molji ne ukončajo. Zato moramo Marijo častiti ne samo zaradi Boga, temveč tudi zaradi nas samih.

II. Neki vojak je prišel pred več leti na božjo pot k Materi božji pri Pasovu. S seboj je prinesel kroglo, ki ga je bila v vojski zadela, a ga vendar ni ubila. Položil jo je iz hvaležnosti na oltar, da bi bila v zahvalo Mariji. A ta mož se je imel Mariji zahvaliti ne le za telesno ozdravljenje, temveč tudi za dušno. Po njeni pomoči je namreč opravil tam dolgo spoved, očistil svojo vest in postal jako dober kristijan, velik častilec Matere božje. — Ta zgled, kristijani, nam jasno kaže, kako Marija pomaga vsem, ki se k nji zatekajo, kako obilne milosti jim deli za

dušo in za telo. Čudovito se vresničujejo besede modrega Si-
raha. (24. 25.): *Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni*
vse upanje življenja in čednosti: Pridite k meni vsi!

Angel je pozdravil Marijo: *Češčena, milosti polna!* K tem
besedam dostavlja sv. Krizolog: „Ne le zase, temuč tudi za
nas je dosegla polnost milosti.“ Zaradi tega sv. Cerkev uči, da
vse milosti, katere prihajajo kristijanom od Boga, prihajajo jim
le na priprošnjo Marije Device, in da vse dobrote deli Bog po
Marijinih rokah. Sv. Bernardin kliče zaradi tega: „O Marija, moja
kraljica, ker ti deliš vse milosti, in ker moremo milost večnega
zveličanja le iz tvojih rok prejeti, zato je naše zveličanje na tebi
ležeče.“ In sv. Bonaventura piše: „Ker je Bog sam kot naš Zve-
ličar v Mariji prebival in izšel iz Marije, zato je hotel, da tudi
vse milosti zveličanja iz Marije izhajajo in se nam po Mariji
dele.“ Sv. Bernard pravi: Kakor vsako pomiloščenje, ki pride
od kralja, mora iti skozi vrata palače med podložnike, tako no-
bena milost ne pride iz nebes na zemljo, ki ni prišla po Marijinih
rokah.“ S to resnico je bil sv. Leonardo Portomavriški popolno
prešinjen, zato je pri neki pridigi zaklical: „Vse, kar sem in kar
imam, imam po milosti Marije. Vse dobre misli, vse pobožne
nagibe volje, vsa nebeška razsvelljenja srca imam po milosti Ma-
rije. Le berite, povsod na mojem telesu bote videli zapisano:
Iz Marijine milosti! V mojem srcu — oh, da bi ga vam mogel
do dna odpreti! — v globočini mojega srca je zapisano: iz Ma-
rijine milosti. Moja najmilejša dobrotница naj bo hvaljena brez
konca; na veke hočem slaviti milost Marijino; in ako bom dosegel
kdaj zveličanje, dosegel ga bom po milosti najvišje Gospe.“

Sv. Stanislava Kostka je nekdaj nekdo vprašal, zakaj tako
neizmerno ljubi Marijo. „Ona je moja mati“, mu odgovori.
S tem je pa tudi vse povedal, kar sploh more naše češčenje do
nje poživiti in utrditi. Kakor dobra svetna mati skrbi za svetni
blagor svojih otrok, tako tudi mi kot dobri in zvesti Marijini
otroci prejemamo po mogočni Marijini priprošnji od Boga telesno
zdravje, varstvo v nesrečah, svetno blago, časni blagoslov; in
kakor Marija sadi v srce otrokovo seme čednosti, tako mi po
Mariji prejemamo mirno vest, spoznanje in kesanje svojih grehov,
ljubezen do molitve, gorečnost za popolnost, željo po božji
besedi, hrepenenje po sv. zakramentih, dušni mir, srečno zadnjo
uro in nebeško veselje: torej vse milosti in zaklade za dušo in
za telo, tako da se vresničuje izrek: *Kdor časti svojo mater, je po-*

doben tistemu, ki zaklade nabira; ker je torej Marija naša mati, velja tudi o njej nam zapoved: Spoštuj svojega očeta in mater, da se ti bo dobro godilo na zemlji.

III. Da je to resnica, namreč, da se dobro godi tistim na zemlji, ki Marijo časte, pričajo nam neštevilni zgledi: Bavarski knez Maks I., ki je l. 1620 premagal sovražnike na Beli gori pri Pragi, je štiri dni po vrsti po sedem ur na dan klečal in molil na trdih tleh v kapelici v Altöttingu pri čudodelni podobi Matere božje. Slavni general Tilly, ki je v 30letni vojski zopet in zopet srečno premagal sovražnike, je molil vsak dan sv. rožni venec in še na smrtni postelji je prosil, naj pokopljejo njegovo telo v senci Marijine romarske cerkve v Altöttingu.

Ako pa pogledamo na sedanji čas, ko se bojuje huda dušna vojska med čednostjo in grehom, ko se mora vsak kristijan truditi z vsemi močmi, da napreduje v popolnosti in da ga hudobni svet ne popači, potem moramo zaklicati z Ludovikom Blsijem: „Nebesa in zemlja sta polna zgledov, ki nas napeljujejo k ljubezni do Marije.“ Neki francoski vojaški duhovnik Damas, ki je bil l. 1855. dušni pastir v rusko-francoski vojski, piše iz Sebastopola: „Ako hočete bolj natančno zvedeti, kako naši vojaki časte Marijo Devico, povem vam, da večina izmed njih nosi svetinjo Matere božje; nosijo jih na vratu, velikokrat vrh obleke, nekateri jih imajo na prsih ali pa pri verižicah pripete. Nekateri so te svetinje sami kupili, nekaterim pa so jih dale za spomin njih matere in sestre, ko so se poslovili od doma! Vsi pa jih hranijo s častjo in ljubeznijo.“ Neki imeniten častnik se je v bitki pri Inkermanu tako srčno boril, da je postal zato kapitan. On sam je pisal po bitki svojemu bratu: V tistem trenutku, ko se je vojska začela, sem se spomnil na blaženo Devico Marijo, katero sem v mladosti tako zelo častil. Izročil sem se ji, in obljubil, da, ako pridem srečno iz te vojske, bom dal vsako leto na Mali Šmaren brati sv. mašo za ubite vojake. Bil sem uslišan in zato bom tudi obljubo izpolnil.

Hujše nego telesne vojske so dušne vojske, katere mora prestat vsak človek. V vseh teh bojih potrebuje kristijan pomoči Marije Device. Koliki svetniki in svetnice so nam priče, koliko pomaga Marija v vseh dušnih stiskah! Sv. Roza, sv. Terezija itd. so premagale najhujše dušne boje z Marijino pomočjo. Reči smem, da je bil vsak svetnik gotovo tudi velik častilec Marijin, sicer bi ne dosegel nebes.

Sv. Bonaventura pravi: „Kogar Marija varuje, ta bo rešen, od kogar pa ona proč obrne svoj obraz, ta bo pogubljen.“ Zato, kristijani, postanimo vedno zvesti svoji nebeški Materi, prosimo jo, naj se dobrotljivo vedno na nas ozira, kakor tolikokrat molimo: Marija, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, k tebi vzdihujemo zapuščeni v dolini solza, obrni v nas svoje milostljive oči, pokaži nam po tem revnem življenju svojega božjega Sina Jezusa! Amen.

† J. Benkovič.

2. Marija je naša zvezda — vodnica.

Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Prelep praznik obhajamo danes, praznik imena Marijinega, spomin imena Device, ki je bila izvoljena za mater Sinu božjemu in Odrašeniku sveta. — Kaj pa pomeni to hebrejsko ime Marija v našem jeziku? Nekateri razlagavci sv. pisma pravijo, da pomeni Marija toliko kot „velika gospa, Kraljica“, in prav imajo; saj je Marija radi svoje čednosti in svetosti in radi časti matere božje povzdignjena nad vse ljudi, svetnike in angele. — Drugi pa trdijo, da bi se Marija reklo po naše „grenko morje“. In zares. Grenka in velika kakor morje je bila bolečina matere božje; za Jezusom še ni nihče toliko prestal kakor Marija. *Tvojo dušo pa bo meč presunil*, tako ji je prerokoval stari Simeon, in izpolnila se je ta prerokba. Stala je pod križem svojega Sina, njegova sv. kri je kapala poleg nje na skalna tla, morala je poslušati njegove zadnje vzdihne in kdo ve, kaj je občutilo njeno srce, ko so ji mrtvega sina položili v naročje? Zares, velika kakor morje je bila njena bolečina. — Tretjič pa pravijo razlagavci, da pomeni Marija v našem jeziku toliko kot „zvezda“. In po pravici! Zakaj, kakor daje zvezda svetlobo, tako je izšla iz Marije luč sveta, Jezus Kristus, *luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet, luč v razsvetljenje onih, ki sede v temi in smrtni senci*. In zato obrača sv. Cerkev na Marijo besede prerokove: *Kdo je ta, ki vzhaja lepa kakor luna, izbrana kakor solnce?* Zato pozdravlja sv. Cerkev Marijo z besedami: „Zdrava, morska zvezda!“ in zato kličejo vsi verni kristijani v lavretanskih litanijah k Mariji: „Zgodnja danica, prosi za nas“!

Zares, Marija je prava zvezda-vodnica. Mislimo si popotnika, ki je v vihar ni noči zašel v temnem gozdu. Ne ve naprej, ne

nazaj, brezna se boji na levi in na desni. Tesno mu je pri srcu in milo se ozira po kaki luči. Kar se pretegnejo črni oblaki, prijazno mu posveti ljubezniva zvezdica, in rešen je. — Taki popotniki smo mi ljudje na zemlji. Kolikokrat zaidemo v temni noči pregreh, kolikokrat si ne vemo pomagati, nevarnosti nam prete od zgoraj in spodaj, od spredaj in zadaj! Pogosto si že domišljujemo, da nas je vse zapustilo, in da je ni več rešitve za nas. Ali, predragi, naj bo ta noč, v kateri smo zašli, še tako črna, še tako divja in viharina, nismo še izgubljeni! Samo ozreti se je treba na kvišku, na zvezdo Marijo, ki vsakemu prijazno posveti iz nevarnosti, napolni njegovo srce z novim veseljem in tolažbo in mu vlije nebeškega miru. In zato pravim: Marija je naša zvezda-vodnica: 1. v noči izkušnjav, 2. v noči greha in 3. v noči smrti.

1. *Boj je človeško življenje na zemlji*, pravi sv. pismo, in le preresničen je ta izrek; saj vemo, da je celo življenje le dolga vrsta izkušnjav. Izkuša nas pa najprvo hudobni duh, ki bi nas same nevoščljivosti in sovraštva rad odvrnil od Boga, pridobil pa zase, nas oropal nebes in tako pahn timer v večno pogubljenje. — Zatem nas izkuša svet — hudobni ljudje, zapeljivci, oni krivi preroki, oni volkovi v ovčjih oblačilih, pred katerimi nas tako resno svari naš božji Zveličar. — Nazadnje pa nas izkuša tudi naše lastno meso, hudo nagnjenje, ker je človek radi izvirnega greha bolj k hudemu nego k dobremu nagnjen. In vse te izkušnjave pridejo včasih nad ubogega človeka s tako silo in močjo, da mu otemne razum ter pamet zaslepe, sploh ga popolnoma omamijo. O, to je tista strašna noč, ki v njej zemeljski popotnik zgreši cilj svoje poti, ki zaide od prave steze in blodi ter tava v temi greha in zmote. Satan se mu ponudi za vodnika, svet mu obeta sreče in veselja, burni valovi njegovega hudega nagnjenja ga pograbijo in vedno bolj se bliža breznu nesreče. Izgubil bo nedolžnost in sv. vero, ž njo pa mir srca, srečo in sv. nebesa. O, kdo ne koprni v taki noči po svetli zvezdi, ki naj posveti v črno temo in pokaže izhod? A kdo je ta zvezda? — Marija! Saj je ona najčistejša, najsvetejša in za Bogom najpopolnejša. Takoj ko jo je Bog izbral za mater Odrešenikovo, je že bila sovražnica hudobnega duha; Marija je bila tista žena, ki je kači glavo strla, žena *strašna satanu kot dobro urejena vojska*. In če je Marija milosti polna, če je mati milosti in Gospod z

njo, ali ne bo že samo njeno ime pregnalo moči teme? Zato, predragi, oziraj se v vseh izkušnjavah na Marijo, kliči jo na pomoč v tisti črni noči, iz njenih milostnih rok boš prejel duha in moči v svoje srce, spoznal boš, kakšen prijatelj je satan in svet, spoznal boš svoje hudo nagnenje, rešil pa boš tudi svojo poštenost in nedolžnost, zadobil boš zopet mir in srečo in iz noči izkušnjav te bo Marija pripeljala na lepo cesto slavne zmage!

II. Koliko pa jih je, ki se nočejo v noči izkušnje ozreti na Marijo, in kaj sledi iz tega? Navadno črna noč greha, s tem pa vse njegovo prokletstvo. Že tako zaslepljen um še bolj otemni, že tako oslabela volja še bolj odreveni, človek postane mlačen, trd, zakrknjen; iz prvega greha sledi cela vrsta drugih, grešnik se pogreza in pada, dokler ne postane navada druga narava. Pač pridejo tje pa sem tudi v tem stanu trenutki, ko človek uvidi svojo revščino, obžaluje in objokuje svoj greh, dela celo trdne sklepe, da ne bo več grešil, ali žalibog, kmalu je zopet stari grešnik, nazadnje še obupa nad milostjo božjo, misli, da se ne more izveličati in znova prične piti greh kakor vodo, da govorim z besedami sv. pisma.

Pač žalosten stan takega človeka, ki ima le še bolj žalostno stran, da ga po tej strašni noči greha čaka ona grozna večna noč, kjer vlada nočna tema, kjer črv ne umrje in ogenj ne ugasne, kjer bo jok in škripanje z zobmi.

Toda ali je ni rešitve iz te strašne noči, ali je pogasnila zadnja luč? Glej, le še ena zvezda se ti prijazno smehlja skozi temne oblake, zopet zvezda Marija. Dà, Marija je zadnje upanje in pribežališče grešnikov! Njen Sin je bil prijatelj spokornih grešnikov, prišel je iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega, njegovo največje veselje je bilo, če je mogel rešiti kako izgubljeno ovco, pridobiti kako dušo za sv. nebesa. Ali bo pa Marija, njegova mati, ravnala drugače?

Če je Jezus Kristus prestal največje bolečine, najgrozovitejšo smrt na križu; do zadnje kapljice preлил svojo kri, da bi rešil grešnike, ali ne bo tudi njegova prěsveta mati po zgledu svojega Sina žrtvovala vse, da bi ne bilo zastonj njegovo trpljenje. Če si torej, grešnik, sam ne moreš več pomagati, ali meniš, da ti tudi mati božja ne more pomagati? Če ti nisi vreden nobene milosti več, ali ne bo vredna milosti molitev in zasluženje najčistejše Device? — Dà, Marija bo odvrnila strele božje

pravice in te pripeljala na pravo pot, in po pravici trdijo sveti možje, da je nemogoče, da bi ostal grešnik trdovraten v svojem grehu, če le ni popolnoma pozabil na Marijo.

Zato tedaj, če si tudi že na vse pozabil, pozabil na dneve in veselje svoje nedolžnosti, pozabil na nauke svojega očeta, na opomine svoje matere, če si pozabil na svarjenje spovednikovo, pozabil na obljube, ki si jih storil v dan prvega sv. obhajila — o, le na eno ne pozabi, ne pozabi na Marijo, ne loči se od nje, svoje dobre nebeške matere, pribežališča grešnikov; vsaj do nje imej še otroško zaupanje, časti jo, kliči jo in če so tvoji grehi še tako veliki, tvoj stan še tako žalosten, Marija te bo rešila in pripeljala iz noči greha na dan pravičnosti in milosti božje.

III. Marija pa nam je končno tudi zvezda v noči smrti. Hitro preidejo ure življenja; kazalec na tej uri se ne da ustaviti, naprej, naprej hiti in že se pomika solnce niže in niže, dokler ne izgine za gorami. Večer je. Mračí se in nek čuden svet strah obide vso naravo. Prišel je pa tudi zate večer, o človek, začne se mračiti tvoje oko, tvoj razum, telo je postalo trudno in želi počitka; prišla je noč, ko ne more nihče več delati.

O strašna noč, noč smrti! Življenje z vsem svojim veseljem je na koncu, človek stoji pri vratih neznane večnosti. Telo se zvija v bolečinah, duh pa se trese v smrtnem strahu kot trepeta trepetljika ob vetru. Mrzel pot pokriva čelo, iz motnih oči se vlivajo grenke solze in iz tesnih prs se izvijajo boleštni vzdihí. Res, strašna noč! Svetniki so se bali te ure, sam najsvetejši božji Sin Jezus Kristus je prosil nebeške tolažbe, predno se je odločil za to pot, in grešni človek naj bi se ne bal?

A naj je tudi viharna ta noč, noč smrti; tudi tu še ni človek čisto zapuščen, tudi tu Ti sije prijazna zvezda, Marija, zvezda v noči smrti. In zares! Če je Marija v svoji materinski ljubezni pripravljena pomagati vselej in povsod, bo li svoje otroke zapustila v najtežjem boju, najhujšem trpljenju, v oni odločilni uri, ko se gre za večno veselje in večno trpljenje? Ne. „Še nikdar ni bilo slišati“, pravi sv. Bernard, „da bi bila Marija koga zapustila, ki je njo na pomoč klical, se njeni prošnji priporočal“. Tako pa jo tako pogosto kličemo: „Sveta Marija, . . . zdaj in ob naši smrtni uri“, nas bo li, ko pride ta ura, zapustila? O, to je nemogoče. Gotovo nam bo prišla takrat na pomoč ona, ki se je že toliko umirajočim prikazala v podobi lepe gospe in na-

polnila njih srca s sv. mirom, nebeško tolažbo. „Oče moj“ je dejal neki duhovnik svojemu sobratu, „ko bi ti vedel, kako lahko umrje tak, ki je v svojem življenju posebno častil Marijo“.

Dà, predragi, za vse pride prej ali slej tista grozna noč, tista strašna ura smrti, ali ne obupati! Častimo Marijo, kličimo jo vsak dan: Sv. Marija, prosi — — — smrtni uri! Molimo pogosto: „Oh obrni tedaj svoje — — — sad svojega telesa!“ In kakor se prijazno pokaže ob nastopajočem mraku zvezda večernica in sveti do drugega dne, tako bo tudi Marija, zvezda v noči smrti, prijazno posvetila s svojimi žarki milosti in nam posvetila v nov dan, lep, večni dan, za katerim ne bo več noči, ne noči izkušnjav, ne greha, ne noči smrti, marveč večno veselje. Amen.

† Ant. Lombar.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

Strah božji.

„Vse pa je strah obšel.“ Luk. 7. 16.

Slišali ste ravnokar v prebranem evangeliju, kako se je Gospod Jezus Kristus bližal mestu Najm. Ko je pa prišel s svojimi učenci in z veliko množico, katera ga je spremljala, v obližje mesta, je srečal pogrebce, ki so spremljali k zadnjemu počitku mladeniča, edinega sinu uboge vdove. Materi je vzela sina neizprosna smrt in z njim ji je vzela njeno edino tolažbo in podporo za starost. Uboga vdova je šla v najbridkejšo žalost vtopljenja za mrtvim sinom, jokala in zdihovala je, kakor more to storiti le mati. Usmiljenega Jezusa globoko gane ta žalost, on reče vdovi: Ne jokaj, ter ukaže, da naj z mrličem postojе, dotakne se par in materi vrne mrtvega sinu zopet živega. Sv. evangelij dostavlja, da je vse neki sveti strah obšel, da so se vsi bali in poveličevali Boga, ki je ta čudež storil. — Te besede mi dajejo povod, govoriti vam danes o enem izmed sedmerih darov svetega Duha, o strahu božjem, ki nam je v naše zveličanje tolikanj potreben. Daj Bog, da bi moje besede pripomogle k temu, da bi vsi spoznali dragocenost tega daru in da bi se srce vaše tudi s tem strahom napolnilo. Blagor potem vam, saj pravi sveto pismo: *Blagor človeku, ki se Gospoda boji.*

Kaj pa je strah božji? — Strah božji je čednost, vsled katere se bojimo z grehom žaliti Gospoda. Ker so pa nagibi strahu različni, je tudi strah sam raznovrsten. Strah je lahko strah sužnja, je pa tudi lahko strah otroka. Ako se kristjan boji razžaliti Boga, ker ga ta lahko takoj kaznuje in pahne v pekel, je podoben hlapcu, ki se boji ostrega gospodarja, ker dobro ve, da ga ta lahko zapodi iz službe, ali drugače kaznuje; glejte, to je hlapčevski strah. — Zopet drugi pa je poln ljubezni do Boga in prav zato, ker ga ljubi, se boji žaliti ga, ker dobro ve, da Bog zasluži vso našo ljubezen, in ker noče z nehvaležnostjo povračati tako velikih in neizmernih dobrot. Tako dela dober sin, ki se skrbno varuje žaliti dobrega očeta, ne tolikanj iz strahu pred kaznijo, marveč zato, ker ga iskreno ljubi in ker mu noče greniti srca. Tak strah imenujemo otroški strah. Brezdvomno je ta mnogo bolj zaslužen in Bogu bolj dopadljiv, vendar pa je tudi hlapčevski strah zaslužen in dopadljiv.

Kako potreben da je strah božji za krščansko življenje, spoznamo iz tega, ker je ta strah najboljša obramba zoper greh, obenem pa tudi najboljši nagib k čednosti. Poglejmo kristjana, ki se ne boji Boga, kako malo mu je mar, ako žali Boga. In vprašam vas, kakšno bo življenje kristjana, ki nikdar ne premišluje božje mogočnosti, ki nikdar ne prevdarja neskončne njegove pravičnosti in kazni, katere ima pripravljene za tiste, ki prestopajo božjo postavo. Človek, ki se ne boji Boga, se bo sicer varoval grehov, kateri mu pripravljajo sramoto pri ljudeh, za vse druge hudobije pa mu ne bo prav nič mar.

So n. pr. grehi zoper šesto božjo zapoved, katerih ne kaznuje posvetna oblast. Edina obramba zoper te hudobije je sveta vera, strah božji in misel, da Bog vse vidi in vse ve, da je on priča pa tudi kaznovalec vseh naših hudobnih dejanj. Ako se človek ne zmeni tudi za to obrambo, je popolnoma prepuščen svojim strastem. So gotove skrivne goljufije, gotove tajne krivice, glede katerih nam ne more blizu svetna oblast, edina obramba zoper te je, da božje oko vse vidi in da njemu ne morejo ubežati oni, ki delajo krivico; zadela jih bo gotovo božja kazen bodisi na tem, bodisi na onem svetu. Ako pade tudi ta obramba, je človek sam sebi prepuščen in za vsaktero hudobijo sposoben. Zato pa celo neverni modrijani (n. pr. Roso) uče, da je sovražnik človeške družbe in vreden velike kazni oni, kdor krati vero in glas vesti pri ljudeh, zlasti pa pri mladini. Kaj boš s tem dosegel

vpraša imenovani Roso. „Dosegel boš s tem, ako boš zapeljal ljudi v nevero in jim jemal strah božji, da bodo ljudje postali vdani skoposti, nečistosti in drugim hudobijam, s tem boš množil prešestva, tatvine, umore in druge nerednosti. Kakor se voda, ako se podere jez, razliva in vničuje celo okolico, tako bi, ako vzameš ljudem strah božji, naše hudo nagnanje vse pokvarilo in vse vničilo.“ — Tako Roso. — Ko so nekoč pri obedu od nevernega Volterja povabljeni gostje začeli zasmehovati cerkvene naredbe in božje resnice v pričo Volterjevih služabnikov, je bil ta nevernik v veliki zadregi. On ukaže za par trenutkov odstopiti strežajem in reče svojim gostom: Prosim vas, gospodje, nikar ne govorite tako v pričo mojih služabnikov, zakaj ako jim vzamete strah božji, je v največji nevarnosti moje imetje in moje življenje!

In vi krščanski starši, kaj — mislite — zadržuje vaše otroke, da se varujejo gotovih hudobij, da ne sklepajo znanj, katera bi bila sramota in žalost za vašo doslej pošteno rodovino. Kaj jim brani okleniti se navad, katere bi bile vzrok vaših solz in vašega obupanja? Morda se vas boje? O ne, ako so le količkaj premeteni, vas lahko goljufajo, kolikor jim je ljubo in drago. Ne boje se vas, pač pa se boje besed, katere jim neprenehoma kliče njihova vest: Sin, hči, Bog te vidi — in od vsega, kar počneš in kar dobrega opustiš, bo Bog odgovor tirjal. Zakaj žaliti Jezusa, ki te tako neizmerno ljubi in ki je toliko storil za te? — Zatríte, krščanski starši, ta glas v srcu svojih otrok in čudež bi bil, ko bi vaši otroci še dobri ostali. Iz tega pa tudi spoznate, da le sami sebi koristite, ako skrbite za bogaboječnost pri svojih otrocih. Vaš mir, vaša sreča, vaša zadovoljnost, vaša prihodnjost je od tega zavisna! — Gospodarji in gospodinje, ali zdaj spoznate, kdaj bote imeli zveste posle, katerim bote brez skrbi za svoje imetje lahko izročili karkoli v svoji hiši? Le tedaj, ako bodo polni strahu božjega. V vašo korist vam je torej, ako skrbite za to, da izpolnujejo božje in cerkvene zapovedi, da hodijo v cerkev, zlasti pa da poslušajo besedo božjo. Svoji lastni sovražniki ste si torej, ako trpite, da se odtegujejo posli službi božji, ako zaničljivo govoré o svetih rečéh.

Kakor hiša ne more ostati trdna brez podlage, tako tudi družina ne more ostati poštena brez strahu božjega. Sv. Duh namreč pravi: *Ako se strahu božjega stanovitno ne držiš, se bo tvoja hiša kmalu podrla.* In v psalmih berem: *Na njih potih je*

zatiranje in nesreča, ter mirne poti ne poznajo. — Zakaj ne — odgovarja nam sv. Duh — ker pred njih očmi ni božjega strahu. Nasprotno pa pravi modri Sirah: Gospodov strah srce oveseljuje in daje veselje in dolgo življenje. Zato pravi tako lepo sv. Krizostom v neki pridigi: „Ako imamo strah božji, nam nič drugega ni treba, ako pa tega nimamo, smo najbolj revni, in ko bi tudi imeli celo kraljestvo v svoji posesti.“ — Duša, ki se Boga boji, je srečna in mirna, kolikor je to na svetu sploh mogoče. V tem strahu se boji žaliti Boga in prestopiti kako božjo zapoved, zato ima pa tudi vedno mirno vest, zaupljivo lahko pogleda v nebo, ker dobro ve, da je Bogu ljuba in draga, da je v milosti božji in da bo enkrat deležna večnega življenja v nebesih. Strah božji je za tako dušo, pravi sv. Ciril, bronast zid, kateri jo varuje sovražnih napadov. Zato pa pravi sv. Krizostom: Kjer je strah božji, tam ne more biti sovraštva, tam ne more biti pregrešnega poželenja po denarju, — kjer je strah božji, tam je v korenini zatrta vsaka pohotnost in vsako pregrešno nagnjenje; — kjer je strah božji, tam uspevajo vse čednosti, tam je radodarnost, tam je ljubezen do molitve, tam so spokorne solze, tam je sv. čistost. Dajte mi — pravi isti svetnik, mesto, katerega prebivalci so napolnjeni z božjim strahom, tam bi ne bilo treba paznikov in čuvajev, tam bi bile prazne ječe, tam bi vladala edinost, ljubezen in vsakatera sreča.

Duša, katera se boji Gospoda, je vedno lahko mirna. Ako pridejo nad njo stiske, križi in težave, zavoljo tega ni nesrečna, ni nemirna, saj se le enega boji in to eno je Bog. In ako se zaveda, da jo ta ljubi, lahko prenaša vse drugo. Ako se ji godi ko Jobu, z Jobom govori: *Bog je dal, Bog je vzel*. Ako je obrekovana, kaj ji za to mar, saj se le Boga boji in vest ji je čista in mirna. V vseh stiskah lahko mirno gleda proti nebu, v vseh težavah ostane lahko trdna in neomahljiva kakor skala.

Poglejmo čisto Suzano. Na vrtu je brez prič, le Bog jo vidi, izkušata je dva sivolasa nečistnika. Ne preostaja ji drugega, ali žaliti Boga, ali pa razvpita biti od hudobnežev ko prešestnica in ko taka prestatl smrtno kazen. Res večje stiske si niti misliti ne moremo. Pa Suzana se boji Boga in tudi v največji stiski ostane mirna, in reče: *Bolje mi je vama brez greha pasti v roke, kakor grešiti pred obličjem Gospodovim*. — Že jo peljejo na morišče, že jo hoče razsrjeno ljudstvo po judovski postavi ko

prešestnico kamenjati, ona pa ostane mirna, ker ima čisto vest, katera ji pravi: Kaj potem, ako te ljudstvo obsoja, saj te Bog opravičuje. Egiptovski Jožef je v izkušnjavi dobro vedel, da se bo nad njim strašno maščevala Putifarjeva žena, vendar ostane miren in srčno reče: *Bog me vidi, kako bi tedaj mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga* in pustil je plašč v njenih rokah in je zbežal. Nesramna žena ga po krivem obdolži, verjeli so ji in Jožefa so vrgli v ječo za kazen za hudobijo, katere nikdar storil ni. Jožef se je bal le Boga in zato je tudi v ječi ostal zadovoljen. — Kralj Antioh je preganjal Jude, ter jih silil jesti svinjsko meso, katero je bilo po Mojzesovi postavi prepovedano. Pripeljejo predenj starega in oslabelega Eleazarja in zadovoljili bi se bili, da bi se bil starček le hlinil, da je jedel prepovedano meso. Ker pa je bil bogaboječ, tega ni hotel storiti, rajši hoče umreti, kot z grehom žaliti Boga, in reče: *Če se tudi zdaj človeški grozovitosti umaknem, roki vsemogočnega vendar ne uidem ne živ ne mrtev. Torej ako srčno umrjem, se bom svoje starosti vrednega izkazal; mladeničem pa bom zapustil močen zgled, če voljno in srčno za predrage in presvete postave pošteno smrt storim.* Grozovito so ga začeli trpinčiti, on pa reče: *Na životu velike bolečine trpim, v duhu pa to rad trpim zavoljo tvojega strahu, o Bog!*

Kaj pa mi, predragi, ali imamo tudi mi ta strah, katerega imenuje sv. pismo začetek modrosti, strah, ki je studenec vsake milosti in tolažbe, strah, ki nas dela srečne ne le v nebesih marveč tudi tukaj na zemlji, kolikor je na zemlji srečen biti mogoče. Ali imamo ta strah? Kako se obračamo v izkušnjavah, ko je v nevarnosti naša čednost, ko smo v nevarnosti izgubiti posvečujočo milost božjo? Ali mislimo takrat, da Bog vse vidi, da je Bog povsod pričuječ, da je priča in kaznovalec naših slabih dejanj? Kaznovalec je on, ki je vsemogočen, in neskončno svet, ki neizmerno sovraži greh in nas lahko udari prav takrat, ko grešimo. Ali mislimo v izkušnjavah na to, da Bog kaznuje vsak greh in da bo kazen tem hujša, čimdalj jo odlašaj in da tej kazni grešnik ne more uiti.

O ko bi imeli zadosti strahu božjega, bi ne grešili tako pogostokrat, bi ne bilo prepиров v družinah, krivic pri kupčijah nezvestobe v zakonih, nečistosti pri mladini! Bojimo se sramote, bolezni, časne škode, bojimo se zlasti ljudi in njihovega mnjenja,

e Boga se ne bojimo. O predragi, ako vam je za zveličanje duše kaj mar, skrbiti za to, da se boste bali Boga, prosite sv. Duha zlasti za dar strahu božjega, da bomo potem, ko bomo na tem svetu bogaboječe živeli, Boga uživali v nebesih. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

1. O posvečevanju nedelj in praznikov.

In Jezus je izpregovoril in dejal
pismarjem in farizejem, rekoč: „Ali
se sme v soboto ozdravljati?“

Luk. 14, 3.

Predragi v Kristusu! Kako čudno družbo vidimo v današnjem evangeliu zbrano! Tukaj Jezus, nedolžnost, poštenost, ponižnost in modrost sama, s čegar obraza sije božja milina, velika milosrčnost in dobrotā. Okoli njega pa sede hudobni, zviti in ošabni farizeji, ki se ozirajo zaničljivo okoli sebe in pazijo, kje bi na Jezusu opazili kako napako.

Bil je sobotni dan, ko je bil Jezus s farizeji v oni hiši in je ozdravil vodeničnega človeka. Sobotni dan pa je bil pri Judih praznik in farizeji so se pohujševali, ako je Jezus sobotni dan ozdravljaj bolnike, dasiravno so sami vsestransko prestopali božjo postavo.

Da bi zavrnil hinavske farizeje, jih je vprašal Jezus: „Ali se sme v soboto ozdravljati?“ Oni pa so molčali, ker so vedeli, da jih bo Jezus osramotil. Kar je bila Judom sobota, to je kristjanom nedelja. Prav važno vprašanje je zlasti za sedanje čase: „Ali se sme v nedeljah in praznikih delati?“ Odgovoriti moramo kratko in odločno: „Ne! Ne sme se!“ Gospodove dni ne šmemo delati, temuč moramo častiti Boga in poskrbeti za svojo dušo. In o tem hočem danes govoriti. Odgovoril bom na vprašanja:

1. Zakaj moramo posvečevati nedelje in praznike in

2. Kako jih moramo posvečevati?

1. Večnega Boga, Stvarnika nebes in zemlje, od katerega prejemamo vse dobrote, moramo častiti in slaviti vselej in povsod. Toda dasiravno moramo vedno misliti na Boga, vendar so še

posebni dnevi odločeni za to, da mu dajemo čast in hvalo. Že naravna postava sili človeka, da slavi Boga, in v resnici nas uče učeni možje, da ga ni ljudstva na svetu, čeprav je udano najgršemu malikovalstvu, največjemu brezboštvu, ki ne bi imelo posebnih dni, ki so posvečeni njih bogovom ali malikom. Ako pa celo divjaki, ki ne poznajo pravega Boga, ki žive, kakor neumna živina, in drug drugega žro, imajo svoje praznike in godove, kolikor bolj se spodobi to nam kristjanom, ki živimo v pravi veri, ki verujemo v edinopravega živega Boga. In nas ne uči le naravna postava, da moramo posvečevati Gospodove dni, nas uči to tudi božja postava.

V starem zakonu je bil sedmi dan v tednu sobota ali Gospodov dan. Ko je dal Bog deset božjih zapovedi na gori Sinaj, je rekel; „Spomni se, da posvečuješ sobotni dan. Šest dni delaj in stori vsa svoja dela, sedmi dan pa je sobota Gospoda tvojega Boga, in ne delaj ničesar v njem, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina in ne tujec, ki je med podboji tvojih vrat. V šestih dneh je Bog ustvaril nebo in zemljo in morje in vse, kar je v njem, sedmi dan pa je počival, zato je Gospod blagoslovil sobotni dan in ga posvetil.“ (Exod. 20, 8—11.)

Po proroku Ecehielu govori gospod Bog: *Dal sem jim tudi sobote, da so znamenje med menoj in med njimi, in da vedo, da sem jaz Gospod, ki jih posvečujem.* (Eceh. 20. 12.) Torej sobotni dan je bil nekako znamenje med Bogom in med ljudmi. Spominjal je ta dan na ustvarjenje sveta, ker je ta dan Bog počival, in na rešitev judovskega ljudstva iz egiptovske sužnosti. Spominjal je pa tudi na mir in pokoj Kristusov v grobu. Kakor je Bog Oče sedmi dan počival od stvarjenja, tako je Bog Sin sedmi dan počival od odrešenja.

Razen sobote so posvečevali Judje tudi mnogo drugih dni, ki so jih spominjali na božje skrivnosti, in ob katerih so hvalili Boga za razne prejete dobrate in prosili zanje.

Posvečevanje Gospodovih dni je bilo Judom zapovedano pod smrtno kaznijo. Gospod Bog je rekel Mojzesu: „Govori sinom Izraelovim: Glejte, da posvečujete soboto; ... sveta naj vam bo; kdor jo bo oskrnil, umrje naj smrti sredi svojega ljudstva!“ In res je bil umorjen vsak Izraelec, kdor je prelomil sobotni mir. Sv. pismo nam pripoveduje o možu, ki je šel so-

botni dan nabirat drva. Ko so ga zasačili, je bil na božje povelje kamenjan sredi svojega ljudstva.

Tako strogo je bilo torej praznovanje sobote pri Izraelcih. Praznovali pa so Izraelci sobotni dan do prvega binkoštnega praznika, ko je sv. Duh prišel nad apostole.

V n o v e m z a k o n u pa praznujemo že od apostolskih časov sèm prvi dan v tednu ali nedeljo. Nedelja nas spominja največjih dobrot, katere smo prejeli od Boga. V nedeljo je začel Bog Oče svet stvariti, v nedeljo je Bog Sin vstal od smrti in dokončal naše odrešenje, v nedeljo je prišel sv. Duh nad apostole, s čimer je bila ustanovljena katoliška Cerkev. Nedelja nas spominja vstajenja Kristusovega in nas opominja, da tudi mi vstanemo iz grešne smrti, obenem pa pomeni telesni mir, oni sladki, večni mir, katerega bodo uživali vsi pravični v nebesih.

Razen nedelj praznujemo kristjani tudi praznike, kateri so posvečeni Materi božji in svetnikom. Marija je namreč najtesneje zvezana z Jezusom, kdor njo časti, časti tudi Jezusa. Svetnike pa častimo kot naše priprošnjike in zglednike.

Razložil sem vam, da moramo praznovati nedelje in praznike, ker je Bog to ukazal in to velja za vse čase, ker Bog je rekel: „Večna pogodba je to med menoj in med njimi“.

II. Toda vprašanje nastane, kako naj praznujemo in posvečujemo Gospodove dni? Dvojno je pred vsem treba: častiti in hvaliti Boga in zdržati se hlapčevskih del. Bog pa se najlepše časti z daritvijo sv. maše. Zato je ostra zapoved, da mora biti vsak katoličan vsako nedeljo in praznik pri sv. maši. Treba pa je biti pri celi sv. maši pobožno in z zbranim duhom. Da pa človek prav napreduje v pobožnosti, treba je poslušati pridige in krščanske nauke, a ne samo poslušati jih je treba, temveč se tudi po njih ravnati. V nedeljah naj vsak kristjan zahvali Boga za dobre, katere je dobil pretekli teden in naj prosi, da ga Bog podpira še v prihodnje. V ta namen naj pridno pristopa k mizi Gospodovi, ker to je tisti studenec, iz katerega zajema vsak kristjan pomoč v trudih in težavah, tolažbo v bridkostih in srčnost v nesrečah.

V nedeljah in praznikih pa se je tudi treba zdržati hlapčevskih del: t. j. treba je opustiti vsako delo. Šest dni je Bog svet stvaril, sedmi dan pa je počival. Tako naj tudi pravi kristjan šest dni pridno in pošteno dela, sedmi dan pa naj posveti popolnoma Bogu v čast in svoji duši v izveličanje. Človek pa tudi potrebuje

počitka; ako šest dni dela, treba se mu je nekoliko oddehniti, da se pripravi za novo težavno delo. Torej je Bog v tem še dobroto izkazal, ker je ukazal posvečevati nedelje in praznike.

Toda, oh, Bogu bodi potoženo! Koliko se dandanašnji greši v tem oziru! Koliko je ljudi, ki delajo v nedeljah in praznikih tako kakor ob delavnikih. Še ne spomnijo se na to, da je delo prepovedano. Marsikaterega žene k temu gola lakomnost, da bi si več pridobil. Toda delo, storjeno v nedeljah, nima teka, nima uspeha, ker nima blagoslova božjega, temuč jezo božjo kliče z nebes. Kolikokrat se sliši, da se je ta ali oni ponesrečil, ko je v nedeljo kaj delal!

Še več pa je takih, ki ta dan sicer ne delajo, toda nedelje in praznike porablajo vse v drug namen, le v čast božjo ne. Mnogi niti v cerkev več ne hodijo; krčme so njih cerkve. Drugi pridejo sicer v cerkev, a le iz navade in zarad drugih ljudi; maše polovico zamude, pridige prespe, ne molijo nič, vsaj zbrano ne, po maši pa se drve kar naravnost iz cerkve v krčmo, in tam pijo in razgrajajo do pozne noči ali pa celó celo noč. Namesto, da bi molili in prosili božjega blagoslova na svoje delo, pa jezo božjo kličejo z nebes. Namesto, da bi si odpočili od truda, pa pijo in si kvarijo zdravje, da niso za nobeno rabo, zraven pa zapravljajo svoje premoženje in pahnejo v nesrečo sebe in svojo družino. Kristjani, ali se to pravi izpolnjevati tretjo božjo zapoved, ki pravi: „Posvečuj praznik!“

Dobri kristjani v molitvi prežive Gospodove dni, in pomoč božja je ž njimi. Ako si se že dovolj izročil Bogu v varstvo, pa vzemi v roko kako knjigo Mohorjeve družbe, da si razvedriš duha in imaš dobiček od tega.

Kristjani, opominjam vas, da posvečujete Gospodove dni, kakor se spodobi. Ako boste dali Bogu, kar je božjega, in mu izkazali dostojno čast, nastopi enkrat tudi za vas nebeška nedelja, večni mir. *Hitimo torej*, opominjam vas s sv. Pavlom, *hitimo torej, da vstopimo v oni mir!* Amen.

† J. Benkovič.

2. Druga cerkvena zapoved.

Ali se sme v soboto ozdravljati?
Luk. 14, 3.

Iz sv. pisma vemo, da so farizeji svojo soboto veliko bolj ostro in natančno praznovali, kakor pa je velela božja postava, in da so ravno v tej stvari šli veliko predaleč. Zgled za to nam

pripoveduje današnji evangelij, v katerem smo slišali, da so farizeji opazovali Zveličarja, če ne bo morda v soboto storil kakega čudeža. In res je vpričo njih ozdravil nekega bolnika, a jih tudi osramotil z besedami: *Kdo izmed vas — — ?* In evangelist pri-
stavi: *In mu niso mogli na to odgovoriti.*

Na mesto judovske sobote je v krščanstvu stopila nedelja. Ali nam se tega ni bati, da bi kdo zahteval pretirano ostro praznovanje tega dneva, marveč se godi prepogosto ravno nasprotno, da se namreč ta dan namesto praznuje, onečaščuje, iz praznika naredi delavnik, iz dneva Gospodovega dan satanov, dan greha. Zato je primerno, če za danes premislimo nekoliko natančnejše glavno dolžnost, ki je obsežena že v tretji božji zapovedi: Posvečuj praznik! Že pamet sama človeku pravi, da je treba vseмогоčnega, najvišjega Boga častiti in prav zato ga ni paganskega naroda na svetu, ki ne bi na ta ali oni način častil svojega boga. Sv. Cerkev pa je to češčenje natančno določila in vernikom dala posebno zapoved, ki se glasi: Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši!

In o tej dolžnosti hočem danes govoriti in natančnejše razložiti, da je vsak kristjan ob nedeljah in praznikih dolžan biti pri celi sv. maši in sicer spodobno ter pobožno.

1. Prva dolžnost vsakega kristjana je torej, da je vsako nedeljo in praznik pri celi sv. maši. Tu treba nekaj pojasnil! Kdor tedaj brez veljavnega vzroka ali pravega zadržka ob teh dnevih ni pri sv. maši, brez dvoma smrtno greši. — Kdor iz same zanikarnosti, gole brezbriznosti zamudi kak glavni del sv. maše, n. pr. šele po darovanju v cerkev pride, tudi tega ne moremo izgovoriti od smrtnega greha. Kar treba še posebej poudariti, tudi ta greši smrtno, ki se brez vzroka poda v nevarnost, da bo v nedeljo brez sv. maše, češ znabiti bo ob tej uri tampatam kaka maša, bom pa ondi zadostil cerkveni zapovedi.

Dejal sem pa izrečno, da greši smrtno le tisti, ki stori kaj takega iz gole zanikarnosti in brezskrbnosti, brez veljavnega vzroka ali zadržka, zakaj priznati se mora, da je pri tej zapovedi svete Cerkve — ki je naša mati, ne mačeha — večkrat dovolj veljavnih zadržkov, veljavnih izgovorov. In kateri so ti? Hočem jih nekaj naštet, a ne da bi hotel s tem dati potuho, marveč, da marsikomu pomirim vest. Zakaj imenitnost sv. maše je tako velika, in

sadovi, ki prihajajo iz te daritve, so tako obilni, da bi ne smelo biti kristjana, ki si ne bi na vso moč prizadeval, da bi bil ob vsaki priložnosti, na vsakem kraju, kjer le mogoče, četudi včasih z veliko težavo pri sv. maši. In v kako srečnih časih živimo: Ob času preganjanja kristjanov je bil vsak, kdor je bil pri sv. maši, v nevarnosti, da ga zapro ali umore kot učenca Jezusovega.

In zato so kristjani obhajali sv. mašo v podzemeljskih jamah ponoči. In četudi so vedeli, da povsod preže nanje beriči in vojaki, so hiteli pri vsaki priložnosti k tej daritvi. In dandanes? Ali že ni dovolj mal glavobol, blatna pot, deževno vreme, nenaden obisk kakega znanca, da ostanem doma? Vendar da pridem k stvari, vzroki, ki izgovarjajo od te dolžnosti so zlasti trije: nezmožnost, ljubezen in sila ali potreba. Sila izgovarja n. pr. posla, ki ga brezverski gospodar ne pusti v cerkev, čednika, ki mora biti pri živini, ženo, ki ne more pustiti malih otrok brez varstva. Ljubezen izgovarja od te dolžnosti zdravnika, ki je klican k bolniku, in take, ki bolnikom strežejo. Nezmožnost opravičuje ujetnike, bolnike, ki so ravnokar ozdraveli, pa se boje, da bi se bolezen ne povrnila, kratko: kjer je na potu velika težava. Vsi ti nimajo nobenega greha; vendar ker ne morejo biti telesno pri sv. maši, naj si prizadevajo, da bi bili vsaj v duhu, naj v ta namen opravijo doma kako molitev ali drugo dobro delo in Bog bo zadovoljen tudi z dobro voljo.

2. Drugič, pravim, mora biti vsak kristjan pri sv. maši spo-d o b n o. Ta zapoved se nanaša na vnanje obnašanje, torej na telo. Pisatelj Jožef Flavij nam pripoveduje, da je bilo v krasnem Salomonovem templju pri službi božji večkrat navzočnih 700 duhovnikov in levitov, ki so za daritve odločene živali klali, čistili, razkosavali in žgali; vse to so pa delali s takim spoštovanjem in tihoto, da ni bilo slišati najmanjšega ropota ali šepetanja. Zakaj? Iz spoštovanja pred najvišjim Bogom, komur v čast so vse to darovali. Taisto beremo o drugih starih narodih, o Rimljanih, Grkih.

Če so tedaj judje in pogani imeli tako spoštovanje do svojih daritev, s kakšnim sv. strahom bi se morali mi udeleževati daritve, kjer se ne daruje kaka pitana žival, marveč nedolžno brezma-dežno Jagnje, sam Sin božji! In koga ne bo obšla jeza, če mora gledati, kako se obnašajo nekateri mlačni kristijani, kako nekateri zunaj stoje, slone na zidu in klafajo, pa menijo, da so pri sveti maši, kako drugi zopet v cerkvi gledajo le drugih obnašanje,

obleko ali kar je še hujše, kako pasejo svoje nečiste oči; kako se zopet nekateri brezskrbno pogovarjajo, pripovedujejo novice itd. „Manj bi grešili“, pravi sv. škof Cezarij, „če bi ostali doma, ker s tem še druge motijo in dajo pohujšanje“.

3. Tretjič je dolžan vsak kristijan biti pri sv. maši pobožno, Treba biti tudi zbranega duha; ne le s telesom, tudi z dušo moramo biti v cerkvi; paziti zmeraj na duhovnika pri oltarju, ž njim darovati sv. daritev, premišljevati trpljenje Jezusa Kristusa in obujati dejanje vere, upanja in ljubezni, opravljati primerne molitve. Če vsega tega nočeš, moli vsaj pobožno rožni venec ali beri iz mašne knjižice. Toda koliko jih je samo s telesom v cerkvi. In takim je svoj čas grmel sv. Krizostom: „Upognil si sicer svoje koleno, a tvoj duh je zunaj; tvoja usta govore, a duh tvoj misli na obresti, računi dohodke, šteje denar, ogleduje hiše, vrtove itd.“

Hudobni duh neprestano moti med božjo službo ljudi in jih spominja na njihova navadna opravila. Lovca spominja na lov in hudič pred njegovimi očmi goni pse in divjačino, z drugim dela račune, šteje denar; rokodelcu daje v roke kladivo, sekuro, s kmetom obrača drevo; pred ono kuha in pere itd. In vse to med sv. mašo; tako se zgodi: Telo je v cerkvi, duh pa je zunaj.

Iz ravnokar povedanega si torej lahko sam odgovoriš na vprašanje: kako da si vkljub tolikim sv. mašam še vedno tako mlačen, v grehah itd. Kriv si sam, ne sv. maša! Dar se ravna po prosivcu. Bodi vselej pri celi sv. maši, obnašaj se pri njej spodobno kot v hiši božji, moli pa tudi vmes pobožno, še le potem se bo na te ozrl tvoj Bog, potem boš izpolnil zapoved in dobil, česar ti treba za telo in dušo. Amen. † *Anton Lombar.*

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

O veri.

En Gospod, ena vera, en krst.
Efež 4, 6.

Naš Zveličar je stal sredi farizejev, ki so ga, kakor veste, vedno zasledovali in opazovali ter iskali priložnosti, da bi ga ujeli v besedi. To se je zgodilo tudi v tem slučaju, katerega popisuje današnji sv. evangelij. Toda Kristus jih je tako vgnal v

zagato in jih osramotil, da so vsi zmešani umolknili in niti niso mogli kaj drugega ga vprašati. Sedaj pa se oglasi naš Gospod in Zveličar ter stavi vprašanje: *Kaj se vam zdi o Kristusu? Čegav sin je?* — Veliko, prevažno to vprašanje! Z odgovorom na to vprašanje celo krščanstvo ali stoji ali pade. Kajti ako Jezus Kristus ni pravi Bog, temuč le človek, četudi najboljši, potem smo mi vsi še vedno v svojih grehah in nismo nič na boljšem kakor Turki v svojem izlamu, ali pogani v svojem malikovalstvu. Ako je bil Zveličar le navadni človeški učenik, potem njegov uk ni nezmotljiv, temveč izpremenljiv, ki se more sčasoma izboljšati, kakor vsako človeško delo. Ako je bil Jezus Kristus le navaden človek, potem nismo odrešeni, ker nimamo posredovalca med seboj in med Bogom, potem smo še otroci jeze, otroci satanovi in ves uk krščanski bi bil gola prevara in goljufija. Ako pa je Jezus sin živega Boga, potem smo odrešeni, potem je njegov uk nezmotljiv, neizpremenljiv, potem so njegove obljube zanesljive in naše upanje na večno življenje zagotovljeno.

Ali spoznate torej, kako velike važnosti in pomena je vprašanje: *Kaj se vam zdi o Kristusu, čegav sin je?* ne samo za farizeje, temveč tudi za nas? Ni torej čuda, da je bilo to vprašanje, tičoč se osebe našega Zveličarja, vedno na prvem mestu med vsemi verskimi vprašanji o krščanstvu. Ker stoji krščanstvo že celih 1800 let in so se milijoni in milijoni veselili sv. vere, skušali nje blaženost in se v nji izveličali, sodil bi človek, da ni treba več nobenega dokaza, da je Jezus Kristus sin Božji, torej pravi Bog, da je gola resnica vse, kar je on učil, da moramo vse to tudi izpolnovati. A vendar je treba dokazovati to še dandanašnji; vstajajo namreč še vedno krivi preroki, ki govorijo: Tukaj je Kristus ali tamkaj je; ki naravnost ali nenaravnost taje, da je Kristus pravi Bog, ki trdijo, da ni potrebno v Kristusa verovati, da bi se človek izveličal, sploh, ki uče vse, s čimer upajo podreti krščanstvo.

Da se tudi vam taka ne zgodi, kakor se je že marsikomu, da tudi vas ne zapeljejo ti krivi preroki, temuč da ostanete stanovitni v veri in zvesti njemu, ki jo je učil, govoril vam bom o veri in sicer bom dokazal, da moramo verovati, in pokazal, kaj moramo verovati.

Da moramo verovati, ume se že samo ob sebi, in marsikdo bo morda sodil, da o tem pri nas ni treba govoriti, ker to že

vsakdo ve, da je vera k izveličanju potrebna, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti, in ker brezvernih ljudi med nami še ni. Da, ko bi le res to bilo! A vendar je treba opominjati vas k k stanovitnosti v veri, ker hujše kakor kedaj so nevarnosti, ki izkušajo omajati versko prepričanje, čeprav mnogi, reči smem, večina izmed tukaj pričujočih tega ne potrebuje. In vendar moram tudi o tem izpregovoriti!

Saj veste, kaj vse premore zapeljevanje v greh! Ali je pa na svetu še kak drug greh, v katerega bi svet tako rad zapeljeval, kakor brezverstvo? In kateri človek se bolj lovi v brezverstvo kakor katoliški kristijan? Na vseh potih, pri vseh opravilih se mu nastavljajo tisti, ki mu izkušajo izdreti vero iz srca. Očitno ali bolj prikrito zatrjujejo ti ljudje, da ničesar ne verujejo, kar jih uči sv. Cerkev. To kažejo v svojih očitnih govorih, to trosijo po knjigah in časnikih, ki kar mrgole samih laži in obrekovanj zoper Cerkev katoliško, ki nauke katoliške, ako ne pobijajo, pa vsaj zavijajo po svoje in zasmehujejo. Da, prišlo je že tako daleč, da marsikdo, ki hoče biti imeniten in na glasu kot učenjak, kot izobražen, omikan in olikan človek, da tisti pred vsem opusti vero in vse, kar je ž njo v zvezi, a ne samo opusti, temuč tudi zabavlja čez njo in se norčuje iz najsvetejših reči. Ljubi moji, ali ni res tako? Ali ni res, da marsikdo, kdor hoče dobiti hvalo in čast med svetom, udarja pred vsem po sv. veri in po tistih, ki jo uče in širijo, po duhovnikih? Tako si misli, da je zagotovljen, da ga bo svet razglasil kot pametnega, razumnega človeka, ako ne kot modrijana. Toda sam Bog se usmili čez tako pamet in modrost, ki črno imenuje belo in belo črno!

Ali nimam torej dovolj vzroka, da vas svarim pred takimi sovražniki sv. vere, pred takimi zapeljivci in sleparji, ako vas opomnim, da se pripravite na boj zoper onega, ki bi napadel nauke sv. Cerkve.

So ljudje, ki naravnost priznavajo povsod, kamor pridejo, da nimajo nobene vere, da ne verujejo niti v Boga, da ne verujejo, da je bil Kristus pravi Bog, temuč le navaden človek. Strašno je sicer to, a istina je, da so taki bogatajci! Drugi so zopet, ki ne taje prav vsega, temveč le nekaj; ti navadno pravijo: „Verujem, kar hočem; verujem, kar in kolikor in kakor se meni zdi; jaz si ne dam ukazovati, kaj mi je treba verovati. Njih vera je le v vnanjih oblikah, ti imajo, kakor sami pravijo, le nekaj „verski čut.“

Vsi ti, prvi kakor drugi se ne razločujejo veliko medseboj, Vsi ti se ne smejo in ne morejo imenovati katoliški kristijani, ker prvim je vera nespamet, drugim pa le nekaka igrača, ki se lahko odloži, kadar se komu zljubi, in izpremeni po lastni svoji volji.

Kaj naj rečem o onih, ki sami pravijo, da nič ne verujejo, ki se predrznejšo reči, da ni Boga. Ne zdi se mi vredno, da bi take ljudi zavračeval. Le s sv. pismom rečem: *Norec pravi v svojem srcu, da ni Boga!* (Ps. 13. 1.) Ker torej sv. pismo samo imenuje norce tiste, ki Boga taje, o tem jaz ne govorim dalje, ker o norcih se v cerkvi ne govori.

Drugi pravijo, da Kristus ni pravi Bog, da je bil le človek, ki je živel na svetu. Na to meri tudi ono vprašanje Gospodovo v današnjem evangeliju: *Kaj se vam zdi o Kristusu, čegav sin je?* Nekdanji in sedanji brezverci pravijo, da je bil to navaden človek. Toda Kristus sam je govoril drugače. Ko je stal pred velikim zborom, ga je vprašal veliki duhoven judovski: *Zarotim te pri živem Bogu, povej nam, ali si Kristus, Sin Božji?* In Gospod je odgovoril: *Jaz sem!* S temi besedami je Gospod naš in Zveličar s prisego potrdil pred celim zborom, da je on pravi Bog.

Takih in enakih dokazov, da je on pravi Bog, imamo v sv. pismu veliko. Ko bi bil Jezus Kristus krščen v Jordanu, ko se je izpremenil na gori Tabor, se je zaslišal z nebes klic: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam svoje dopadajenje.* S temi besedami je Bog Oče sam pričal, da je Kristus pravi Bog. — Ko je sv. Janez Krstnik poslal svoje učence k Jezusu vprašat ga: „Ali si ti tisti, ki ima priti, ali naj družega čakamo?“ odgovoril je Kristus: „Pojdite in povejte Janezu vse, kar ste videli in slišali: slepi vidijo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi slišijo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangelij oznanjuje; in blagor tistemu, ki se nad menoj ne pohujša!“ S temi besedami je Kristus hotel reči: Ako ne verujete mojim besedam, verujte vsaj mojim delom, ker takih del, katera delam jaz, ne more nihče drugi delati. Iz tega vsakdo lahko spozna, da sem pravi Bog!

Ko je Kristus vprašal nekdanj svoje apostole: *Kaj pa vi mislite o meni?* odgovoril mu je sv. Peter v imenu vseh drugih tovarišev: *Resnično, ti si Kristus, Sin živega Boga!* Tako so pričali apostoli, ki so slišali vse besede Jezusove in videli vsa njegova dejanja.

A kaj bi še nadalje našteval dokaze, da je Kristus pravi Bog, saj nam to spričuje sv. pismo skoro na vsaki strani, saj nam to dokazuje vesoljna narava in uči nas to lastna pamet!

So še druge vrste ljudje, ki previdno skrivajo svoje brezverstvo, ki se navidezno kažejo vse drugačne, kakor so v resnici. Ti ljudje se spoznajo najložje po tem, da govore le o krščanski ljubezni; reči smem: vse njih krščanstvo je sama ljubezen in družega nič. A pri vsem tem je čudna ta ljubezen; ljubezen teh novošegnih, modernih kristijanov se razteza do vsakega, ki se ž njimi strinja, ki jih hvali brez pomisleka, ali hvalo zaslužijo ali ne, njih ljubezen se razteza do židov, sploh do vsakovrstnih krivovercev, razteza se celo do živali; toda nekam pa ne seže ta ljubezen, ne doseže namreč tudi katoliških duhovnikov! Ti moderni kristijani ljubijo vse, le katoliškega duhovnika ne, tega pa sovražijo iz celega srca. Zakaj neki? Predaleč so si navskriž! Ti ljudje se predrznejo celo trditi, da katoliški duhovniki uče sedaj drug nauk, kakor so ga učili nekdanj, da ne uče več vere ljubezni, temuč vero sovraštva. S tem hočejo vzeti duhovskim pridigam vso veljavo, duhovnike hočejo izpodriniti s prižnic in sebe postaviti za pridigarje. Toda slepci so in slepce vodijo; ako pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.

Le oglejmo si nekoliko njih nauk in njih življenje! Tukaj veljajo besede: „Iz njih sadu jih bote spoznali! Se li bere grozdje s trnja ali smokve z osata?“ Kakršen je njih nauk, njih vera, tako je njih življenje. Puhla je njih vera, in podlo je njih življenje od kraja do konca. Pravijo sicer, da so kristijani, da, trdijo celo, da imajo le oni sami še pravo krščansko vero, drugi pa ne, toda ako jim človek zine kaj o Kristusu, o njegovem uku, o božjih in cerkvenih zapovedih, smejejo se ali pa si maše ušesa, da bi tega ne slišali, in da bi se jim ne vzbudila nepokojna vest. Ako pa človek vpraša, v čem je prav za prav njih vera, odgovore nam: „Imamo verski čut“, ali še drugače: „Klanjamo se verskemu čutu, nimamo ga pa ne!“ In taki ljudje se predrznejo ponašati se s svojim krščanstvom, in očitati duhovnikom, da nimajo krščanske ljubezni, da uče že kriv nauk. Ljubi moji, verski čut in krščanstvo to ni vse eno in isto! Verski čut so imeli tudi stari Egipčani, ki so bika molili kot svojega boga, verski čut imajo tudi tisti divjaki v srednji Afriki, ki so udani najgršemu malikovalstvu, ki se med seboj žro kakor divje zverine. Iz tega lahko spoznate, da verski čut in krščanstvo sta kakor voda in kri.

Kakor usedena kri zvodeni, tako se tudi le odrevenelo krščanstvo izpremeni v nekako peno, ki se imenuje verski čut. Verski čut ima komaj senco krščanstva na sebi, kaj še le, da bi bilo to že krščanstvo samo! In vendar se ti ljudje bahajo s svojim krščanstvom!

Dragi moji, v današnjem listu beremo: *En Gospod je, ena vera, en krst!* Kakor živi le en Bog, in ne dva, ne trije, tako je le ena vera prava in edino zveličavna, ne dve, ne tri ali še več; in ta edina prava vera je vera krščansko-katoliška, katera se vam oznanjuje nepokvarjena edino le od duhovnikov, ki so pravi namestniki Kristusovi na zemlji. Vse drugo, kar se vam ponuja kot krščanstvo, kot krščanska ljubezen ali kot ponižni verski čut, vse to je le gola goljufija, sleparija, gola neumnost in naj pride od kateregakoli hoče. Držati se moramo one vere, katero je Kristus učil, katero je potrdil s svojo sveto krvjo, katera živi nepokvarjena do danes, in ne smemo se dati premotiti od tiste puhle vere, katero sestavljajo pijanci po krčmah, katero krpajo skupaj brezverci.

L. 1850. je sedelo v neki gostilni v Švici ravno na 3. adventno nedeljo že v pozni noči več pivcev skupaj pri mizi, ki so se norčevali iz vere in iz vsega, kar je svetega. Kar je eden zanikal o veri, pritrdili so mu vsi drugi in tako obdelali do malega vse verske resnice. Končno se oglasi oštir in pravi: „Kdor ne veruje v Boga, vzdigne naj tri prste!“ Sam pograbi tri prste svoje žene in jih drži kvišku, vsi drugi store ravno to. Pijo še nekaj časa in gredo spat. Zjutraj, ker staršev le ni od nikoder, gre jih hčerka klicat; a v svojo grozo dobi očeta in mater mrtva — zadušena. Tudi dva druga pivca sta nevarno obolela in za par dni umrla, nekdo drugi pa je še okrevail in potem je trdno veroval, da je Bog.

Predragi v Gospodu. Kaj menite, kam so šle duše teh ljudi po smrti? Par ur pozneje, ko so trdili, da ni Boga, so stali pred njim kot pred svojim ostrim sodnikom. Sedaj so pač verovali, da je Bog, ko so ga videli iz obličja v obličje, a bilo je najbrže — že prepozno!

Takih očitnih izpričevanj, da je Bog, bi vam naštel lahko celo vrsto, ker Bog zopet in zopet pokaže tukaj ali tam, da on še živi, da je še vedno naš Gospod. Ko bi se to večkrat zgodilo, bi se utegnili morda ti zakrknjeni grešniki vendarle spokoriti. Pravim: morda, ker marsikdo ostane trdovraten, čeprav vidi čudeže.

V današnjih brezverskih časih je mnogo ljudi, ki trdijo, da nimajo nobene vere, da nič ne verujejo. Vprašati se moramo: „Jeli mogoče, da bi kak človek res bil brez vere, da bi nič ne veroval?“ Odgovoriti moram, da to ni mogoče. Kdor mi reče 10krat, da nima vere, dokažem mu 100krat, da jo ima, samo vpraša se — kakšno? Največ praznoverja se najde pri takih ljudeh, ki pravijo, da nimajo vere ali vsaj ne živé po sv. veri.

Že stari paganski modrijan Seneka je rekel: „Lažejo se tisti, ki pravijo, da ne verujejo v Boga; kajti čeprav po dnevu to trdijo, ponoči pa sami nad tem dvomijo.“ In sv. Ciprijan pravi: „To je največja krivda, kdor noče spoznati onega, katerega zatiti ne more.“

Boga taje le oni, kateri so v grehah globoko zakopani, ki si žele, da bi nikoli na dan ne prišle njih hudobije, da bi jih nikdo ne sodil nikdar. Izkušajo si utolažiti svojo vest s tem, da pravijo, da ni Boga, da nimajo nobene vere. A da bi ne bili sami v tem, izkušajo še druge v to zapeljati. Žalibog, da takih nesrečnežev ni več malo!

Kristijani, zato vam rečem, bodite stanovitni v sv. veri kato-liški! Vsem brezverskim zapeljivcem nasproti je treba govoriti z besedami sv. Pavla: *Scio, cui credidi, et certus sum! Jaz verujem Kristusu in namestnikom njegovim in nobenemu drugemu!* Naj vam še tako vsiljujejo svoje nazore in nauke o veri, ne verujte jim. S sv. Pavlom vam rečem: *In ko bi sam angel stopil z neba in vas učil drugače, kakor vas jaz učim, preklet naj bo!*

Ostanite torej zvesti in stanovitni v sv. veri. *Bratje moji, bodite stanovitni in nepremakljivi* (1. Kor. 15, 51.) Ne dajte se premotiti nikomur! Učite se za svojo vero, za svoje prepričanje tudi kaj pretrpeti! Kdor trpi s Kristusom in za Kristusa, tišči sme upati na plačilo v nebesih, ker Zveličar sam kliče: *Ostani mi zvest do konca, in dal ti bom krono večnega zveličanja!* Amen.

† J. Benkovič.

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Antona B. Jeglič.)

C. Verska vzgoja.

5. Otrok ob roki svoje matere.

Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo
napravil. Ps. 8. 3.

Pred leti sem videl v neki razstavi ljubeznivo sliko: mlada mati uči svoje dete hoditi. — Starši imajo z otroci, ko začno hoditi, govoriti mnogo veselja. Ali bodo skrbeli takrat samo za njih telo? Gotovo ne! Vsaj vam je, matere, znano, kako je naš Zveličar nekdanj slovesno jezdil v Jeruzalem. Tedaj so celo majhni otročiči klicali: *Hosana sinu Davidovemu!* — tako, da so se pismarji izpodtikali ob tem. Gospod pa jim je odgovoril: *Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sesajočih si si hvalo napravil.* — Tudi vaši otročiči so poklicani, da po svoje Boga častijo!

Kako naj to delajo, hočemo razložiti na podlagi tistega vprašanja iz katekizma: Čemu je Bog ustvaril človeka? — namreč zato, da ga spoznava, časti, ljubi in mu služi ter se tako večno izveliča.

1. Da ga spoznava . . .

a) Otrok mora spoznati nebeškega Stvarnika . . . To spoznanje vsadi otroku v srce ravno mati. Pobožni materi tega ni treba niti praviti, ni se treba sklicevati na besede sv. pisma: *Če imaš sinove, poučuj jih od mladosti.* (Sir. 7. 25.) — *Besede, ki sem ti jih danes zapovedal, pripoveduj svojim otrokom, ko si doma v hiši in ko si na potu, ko vstajaš in ko legaš spat.* (V. Mojz. 6. 6.)

Slutnjo o nekem višjem bitju dobi vže otrok, če vidi domače sklepati roke, poklekovati, moliti — se z nekom pogovarjati. (Tukaj spoznate matere, kaka napačno je, med molitvijo delati, ker s tem smešimo molitev, in ne moremo dati otrokom takega zgleda, da bi mogli zadobiti spoštovanje do molitve).

Seveda sama slutnja ni dovelj — otroku se mora tudi povedati, da je Bog.

Otrok spozna, da ga oče in mati ljubita, zato se ju oklene z vso prisrčnostjo. Oče in mati naj pa detetu razodeneta, da ima še drugega očeta in drugo mater, ki ga tudi ljubita — nebeškega Očeta in nebeško mater — Marijo. S tem Očetom se pogovarjajo, ko molijo očenaš.

b) Najimennitnejše lastnosti božje ni težko razložiti: vsemogočnost, dobrotljivost, vsevednost . . . Otroku se pokaže drevje, tičke, rožice, zvezde, solnce, goré i. t. d. in se pove, da je vse to naredil Bog!

Bog tudi vse preživlja, ker je naš Oče — zato moramo za vse Bogu hvaležni biti.

Bog je vseveden. Ta in druge lastnosti se lahko pojasnijo s primernimi zgledi . . .

Oče pelje svojo hčerko Roziko v cerkev. Na cerkvenih vratih je bila vrezano veliko oko. „Oče, kaj pomeni to oko?“ vpraša Rozika. „To oko pomeni oko božje, ki te vidi, kako se zadržiš v cerkvi, doma v hiši . . .“

c) Govori otroku o zlatih nebesih . . . Kako lepo je nebo! Kako lepa se šele nebesa! Kdo je v nebesih? Marija, svetniki, angeli . . .

d) Vsaka hiša imej podobo angela variha. Prva pobožnost otroška bodi češčenje angelčka variha. Z veseljem se naučé majhni otroci molitvice:

Angel božji, varih moj . . .

e) O Jezusu se otrok najlažje pouči ob j a s l i c a h. Mnogo raje posluša dete zgodbo o Jezušku v jasticah, kakor o Jezusu na križu. (Koristna navada delati jaslíce.)

f). Nauk o sv. Duhu se malemu otroku težje razloži, treba je počakati razumnejše starosti; do tedaj je prav, da zna odgovoriti na vprašanje: Koliko je božjih oseb? Kdo te je ustvaril? Kdo te je odrešil? Kdo te je posvetil?

2. Da ga č a s t i . . .

a) Ni zadosti, da otrok samo vé, da je Bog, ampak spoštljivo se mora tudi proti Bogu obnašati. Začeti mora moliti . . .

Kaj pa naj moli? Naučiti ga je treba: Križ delati, izgovarjati: Čast bodi Očetu in Sinu in sv. Duhu, moliti očenaš, češčenamarijo i. t. d.

V dobrih, krščanskih hišah otroci razne druge molitvice skupno molijo, tako, da se jih drug od drugega naučijo, in se jih niti v šoli ni treba učiti.

Znamenje zanikarnih staršev je, če pride otrok v šolo, pa še prav nobene reči ne zna. Samo to vas prosim, potrudite se, da boste učili otroke *po katéekizmu* in pravilno izgovarjati. (Priporoči se zbirka molitvic: „Ali znaš?“)

Otroci naj se navajajo na to, da se bodo vedli med molitvijo dostojno! Na zadosti, da moli, ampak da tudi spoznava, k a k o je treba moliti.

b) Po možnosti je treba tudi molitvice otrokom po domače razložiti, da bodo vsaj nekoliko vedeli, kaj izgovarjajo.

c) Zelo važno je, da zahtevate, da otroci za vas molijo! To je najboljši pripomoček, da vas bodo otroci ljubili in radi ubogali; pa tudi veliko vredna je otroška molitev, *vsaj molitev pravičnega oblake predere* — kdo je pravičnejši kakor nedolžen otrok!

d) Ker je cerkev najvažnejši kraj, kjer odrastli časte Boga, je umljivo, da smejo tudi otroci kmalu v cerkev priti.

Prva pot v cerkev, to je pač nekaj imenitnega. Zgodi se to navadno veliki teden, ko gredo *k božjemu grobu*.

Prav male otroke naj seboj pripeljejo starši; ko nekoliko odrastejo, naj bodo pri angelski mizi, a vedno pod strogim nadzorstvom, kako se zadržijo. Majhen otrok ne zna brati, ne zna rožnega venca moliti; to je njegova molitev, da se spoštljivo obnaša.

Zdi se mi potrebno omenjati, da se pazi na to, s kakim namenom se pelje otroka v cerkev. Zgodi se to večkrat takrat, ko je dobil otrok novo obleko. Je vže prav to, samo naj se nikar tako ne govori, kakor bi otrok šel v cerkev kazat novo obleko.

Naj povem pa tudi kar tukaj, kako napačno je, če vže sedem in večletni otroci ne prihajajo ob nedeljah k sv. maši . . . in to večkrat iz prav ničevih izgovorov. Te otroške grehe imajo starši na vesti.

3. Ga ljubi in mu služi . . .

Večino teh reči, ki smo jih doslej našteli, dela otrok tje v en dan, dela iz navade, dela zato, ker so mu starši rekli, ne iz pobožnosti . . .

O sv. Tomažu Akv. se bere, da je še majhen deček nosil na papirju spisano češčenamarijo; sv. Alojzija so našli večkrat v kakem kotičku, kjer je molil; sv. Stanislavu Kostka je prišlo slabo, če je kako grdo besedo slišal. — To so bili pobožni otroci! To so bili drugačni otroci, kakor so sedaj.

In vendar, ljuba mati, tudi majhen otrok ima poklic in dolžnost, da Boga ljubi in mu služi.

Zdi se mi, da se najlažje ogreje nežno otroško srce, da ljubi Marijo. Dobre matere kupijo otrokom svetinjico Matere božje, peljejo jih kam na božjo pot, pošljejo jih tudi v delavnik katerikrat k sv. maši, pripravijo jim kako podobo, da jo otroci krasijo in zaljšajo. — Ako hočemo, da bodo otroci ljubili Boga, morajo otroci vedeti, kako Bog nas ljubi, in prav posebno, kako Bog otroke ljubi . . .

To dosežemo najprej, če mu razlagamo sveto - pisemske zgodbe. Zgodbe, menim namreč knjigo „zgôdbe“, bi morala imeti vsaka družina. Tam so podobe; otroci podobe radi gledajo in vi jim lažje razložite razne dogodke, posebno iz Kristusovega življenja. — Še druga knjižica je važna v hiši; to je *pratika*. — V pratiki je polno podob, podob svetnikov in svetnic, ki so ljubili Boga, celo umrli za Boga. Kako lahko je materi navduševati otroke, da ljubijo Jezusa, če vzame pratiko v roke. Jako važno v vzgoji je, da se uporabijo vsi prazniki, da se doma pové, kakšen praznik je danes, posebno naj se razloži pomen velikih praznikov.

Tako se odpre vedno boljinbolj pot in način, kako dopovedati detetu, kaj je prav in kaj ni prav, kaj je greh in kaj je Bogu ljubo, kaj se sme in kaj se ne sme.

Samo ob sebi pride spoznanje, da je Bog pravičen sodnik, ki presoja naša dejanja.

V marsikateri hiši vidi otrok veliko gréha, vidi pijančevanje, opazuje tatvino, sliši zmerjanje, kletvino, prepire, grde besede — ali je čudno, če se otroku vest zatopi, da taci stvari nič nima za greh? — Ali je treba otroku veliko govoriti o peklu?

Več naj se govori o tem, da je Bog dober oče, ki želi vsakateremu nebesa; zasmehovati se pa ne pusti, marveč trdovratne hudobneže kaznuje z večnim pogubljenjem. Kdor pa prosi odpuščanja, temu Bog rad odpusti. Ker je Bog tako dober, ga nikar ne žalimo z grehom!

4. Ter se tako večno izveliča . . .

Vse resnice o smrti, o sodbi, vicah, nebesih in peklu se otroku lahko povedo, kadar imajo v soseščini kakega mrliča. Pojdi ž njim mrliča kropit, pelji ga h pogrebu, pokaži mu jamo, kamor bodo položili truplo, pogledjte kosti, roke, glavo . . . tako mine človeške telo. — Duša pa ostane! — Nekateri so v nebesih — pri Bogu, pri Mariji, pri angelih, in zmeraj bodo ostali —

ti bodo zmeraj veseli. — Drugi bodo v peklu — vekomaj nesrečni. Eni pridejo v vice, ki so manjše grehe imeli; za take molimo, da prej pridejo v nebese.

Tako pametna, pobožna mati najde sto in sto priložnosti, da otroku pokaže, da je Bog, in da smo dolžni Boga ljubiti in njemu služiti. Otrok sliši do 6. leta skoro ves katekizem; mati pripravi tako otroško srce, da najde duhoven vže zemljo zrahljano, ko dobi otroka v šolo. — Ona mu pa ne pridiga samo, ampak skrbi, da se vže dete priuči, navadi krščanskega življenja.

Tako posnemate krščanske matere zgled onih mater, o katerih nam sv. pismo pripoveduje, da so pripeljale otročiče k Jezusu. Vi jih na duhovni način vodite k Njemu, ki je rekel: *Pustite male k meni, ker takih je nebeško kraljestvo.* Amen.¹⁾

J. Mikš.

Govor pri blagoslovljenju križa.

1. Hvaljen bodi Jezus Kristus! S temi prelepimi besedami pozdravljam Njega, čegar podoba zremo na tem ravnokar blagoslovljenem križu. Z istim krščanskim pozdravom pozdravljam pa tudi vas, mili mi navzoči.

Pri slovesni blagoslovitvi križa se moli: „Gospod bodi z vami. In s tvojim duhom. Kvišku srca. Imamo jih pri Gospodu. Dajmo hvalo Gospodu, našemu Bogu. Vredno in pravično je. Da, vredno in pravično je, primerno in zveličavno, da ti vselej in povsod hvalo dajemo, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog.“ To je izjava sv. Cerkve, je pa, predragi, danes tudi vaša izjava, saj so zdaj vaša srca pri Gospodu, saj ste prišli, da vselej in povsod, tudi na tem kraju Boga hvalite. Vaš sestanek tukaj je nemi, a vendar glasni odgovor na moj pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus — Na vekomaj, Amen!

Da pa moremo tudi tukaj Boga hvaliti, to zaslugo imajo oni, ki so križ postavili. Zato pa vsem sotrudnikom prisrčna hvala od nas, od Boga pa povračilo!

2. Zročemu novi križ in veliko množico navzočih mi prihaja na misel svetopisemska dogodba o bronasti kači: Mojzes

¹⁾ Tukaj opozorimo še na prof. Kržičeve izvrstne „Zgledbe bogoljubnih otrok“ v „Detoljubu“, ki so jako porabni doma in šoli. Opomnim tudi, da bi družbe sv. Mohorja zelo ustregla, ko bi izdala katekizem s podobami.

pripoveduje v svoji 4. knjigi v 21. pogl.: „Od gore Hor so Izraelci šli po poti, ki vodi k Rdečemu morju, da bi obšli edomsko deželo. In ljudstvu sta presedala pot in trud; in govorilo je zoper Boga in Mojzesa in reklo: Zakaj si nas izpeljal iz Egipta, da umrjemo v puščavi? Ni kruha, ni vode; nam se že studi tista prelahka jed (mana namreč).“ Zaraditega je Gospod poslal med ljudstvo žgoče kače; od njih pičeni so umrli mnogi. Prišli so k Mojzesu in rekli: „Grešili smo, ker smo govorili zoper Gospoda in zoper tebe; prosi, da vzame od nas kače.“ In Mojzes je prosil za ljudstvo in Gospod mu je odgovoril: „Naredi bronasto kačo in postavi jo za znamenje. Kdor je pičen in jo pogleda, bo živel.“ Mojzes je torej naredil bronasto kačo in jo je postavil za znamenje: pičeni, ki so jo pogledali, so bili ozdravljeni.

3. Preljubi navzoči! Temu nezadovoljnemu in godrnjajočemu izraelskemu ljudstvu je podoben današnji svet. Veliki Mojzes — Kristus nas je izpeljal iz sužnjosti greha, toda ljudstvo ni zadovoljno; preseda mu hoditi za Kristusom, prazna mu je hrana božja t. j. nauk Izveličarjev. Zato so pa ti uporniki v oblasti žgoče kače, hudobnega duha. Mnogi so po nji pičeni, mnogi so umrli na veke!

Še pa stoji znamenje, na katero naj pogledajo oni, ki so pičeni, in ne bodo umrli, ampak bodo živeli na veke. To znamenje je sv. križ — drevo življenja! O da bi hoteli kristijani prav pogosto gledati na to znamenje! Iz njega in od njega izhaja ona čudodelna moč, ki ohranja za večno življenje. Ta moč se razodeva na četvero načinov. Štirje konci križa nam iste pridigujejo, kar vam hočem v naslednjem razložiti.

I. En konec križa je vkopan v zemljo. Umevno je, da je to dobro narejeno in trdno. Ta konec bo držal križ. Čim trdneje je spodnji konec vsajen v zemljo, tem krepkeje bo stal križ. In prišli bodo vetrovi, prihruli bodo viharji, križ bo pa le stal, in ko bi tudi strela prihreščala, se ne bo omajal.

Ta spodnji konec križa nam tolmači izrek Kristusov: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan* (Mark. 16. 16.). Vera je namreč, v kateri stojimo. Kakor bo ta križ, z enim koncem vsajen v zemljo, kljuboval raznoterim nezgodam, tako trdno stoji oni, ki stoji na podlagi sv. vere. Čim živejša je vera, čim krepkejša košenini v srcu, tem bolj neomahljiv je človek.

Kristus je večkrat govoril o čudoviti moči sv. vere. Tako je dejal svojim učencem: „Imejte vero v Boga; zakaj resnično vam povem: če kdo reče tej gori: vzdigni se in vrzi se v morje, in ne premišluje v svojem srcu, temuč veruje, da se bo zgodilo, kar reče, se mu bo zgodilo“ (Mark. 11, 22. 23.). Prerokoval jim je hude čase, a obenem tudi čudovito moč njihove vere, rekoč: Glejte, jaz vas pošljem kakor ovce med volkove . . . Izdajali vas bodo v zboru, in v shodnicah vas bodo bičali. In pred poglavarje in kralje boste peljani zavoljo mene v pričevanje njim in nevernikom. Kadar vas bodo pa izdali, ne skrbite, kako ali kaj bi govorili; zakaj dano vam bo tisto uro, kaj govorite . . . In sovraženi boste od vseh zavoljo mojega imena (Mat. 10, 16. 17. — 19. 22.). Pride celo ura, ko bo vsak, kateri vas umori, mislil, da Bogu stori službo (Jan. 16, 2.). To sem vam govoril, da imate mir v meni. Na svetu boste bridkost imeli; ali zaupajte, jaz sem svet premagal (Jan. 16, 33.).

Tako je božji Zveličar tolažil in hrabil svoje učence z ozirom na nepremagljivo moč sv. vere, ki jih bo podpirala v nevarnostih, branila v bojih, krepila v zapuščenosti, navduševala v mučeništvu.

In kakšna je ta vera, „moč, ki premaga svet?“ Ona je, katero vam oznanjajo sv. evangeliji, ki se vam razlaga po katoliških cerkvah. Reči namreč moram, da vam oznanjujemo oni nauk, o katerem govori sv. Peter: „Ne kakor bi sledili učenim bajkam, razodeli smo vam moč in navzočnost našega Gospoda Jezusa Kristusa, ampak kot taki, ki smo postali očitvidci njegovega veličastva“ (2. Pet. 1, 16.).

Glede te vere vam rečem s sv. Janezom: „To je zapoved, da hodite v tem, kar ste spočetka slišali. Kajti mnogo zapeljivcev je izšlo med svet . . . Imejte skrb nase, da ne zapravite, kar ste delali, marveč da prejmete popolno plačilo. Noben, ki omahne in ne ostane v nauku Kristusovem, nima Boga; kdor pa vztraja v nauku, ima Očeta in Sina. Ako kdo pride k vam in vam ne prinese tega nauka, nikarte ga sprejeti v svojo hišo; niti „Ave“ mu ne recite. Kdor mu namreč reče „pozdravljen“, postane deležen njegovih hudobnih del“ (2. Jan. 6.—11.).

K temu še pristavljam besede, ki jih je zapisal sv. Pavel v pismu do Galačanov v 1. poglavju od 6.—8. vrste: „Čudim se, da se daste tako hitro odvrniti od njega, ki je vse pozval k milosti. Kristusovi, k drugemu evangelju, ki ni nič drugega nego

nekaj ljudi, ki vas motijo in hočejo prevrniti evangelij Kristusov. A če bi tudi mi, ali bi vam celo angel iz nebes oznanoval kaj drugega, nego smo vam oznanili, naj bo preklet“.

Preljubi! To vero, in kako morate neomahljivo v njej stati, vam pridiguje spodnji konec križa!

II. Idimo dalje v svojem razmotrivanju! Kakor iz navpičnega debla vzrastel zdi se nam levi prečnik. Kaj neki nam pred-očuje? Sveto katoliško Cerkev, o kateri se reče, da je vzrastla iz strani Kristusove. Kadar otroku nevarnost preti, iztegne mati svojo roko, dene jo na otrokovo ramo ter ga brani. Tako nam iztegnjen levi prečnik predstavlja sv. Cerkev kot braniteljico vere. Saj je ona „družba vseh pravovernih kristjanov, ki verujejo iste nauke“.

Sveta katoliška Cerkev je postavljena kot sredstvo, po katerem se ljudje morejo izveličati. Saj je Kristus rekel: *Kdor Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik*. Za take pa kajpada ni izveličanja!

Sveta Cerkev je ohranjevalka edinopravega nauka Kristusovega; delivka sv. zakramentov je, ki odpirajo vrata nebeškega kraljestva; reševalka velikih zagonetk v družabnem življenju je; Cerkev je največja pospešiteljica vede in omike.

In vendar — kaj se godi! Ne samo tujci jo preganjajo, oh, njeni lastni otroci se ji izneverjajo ter jo sovražijo. Mesto da bi bili hvaležni, da smejo biti udje edinozveličavne Kristusove Cerkve, teptajo z nogami to dobro mater ter v svojem črnem sovraštvu kriče: „Ne potrebujemo Cerkve!“ Ali jo potrebujejo ali ne, to se bo videlo prej ali slej, gotovo pa na sodnji dan! Kaj se pa pravi, zametavati skrb sv. Cerkve in njene duhovne zaklade, to je razložil sv. Ciprijan v kratkem izreku: „Ni mogoče, da bi imel Boga za očeta, kdor Cerkve nima za mater“ (De unit. eccl.). Naj si te besede sv. mučenika dobro zapomnijo vsi klevetniki sv. Cerkve!

A še eno jim povem! Zaman je ves njihov trud, izpodkopati temelj sv. Cerkvi, vsi si bodo rogove potrli, ki se v njo zaletavajo, ker je postavljena na skalo, katere niti peklenska vrata ne bodo premagala!

Cesar Julijan Odpadnik si je kaj prizadeval, da bi uničil sv. Kristusovo cerkev, a mu je grdo spodletelo. Ko je l. 363. v vojski zoper Perzijane padel, je po sporočilu Teodoretozem v zadnjem gnjevu vzkliknil: Zmagal si, Galilejec!

Ta izrek nam dvoje svedoči: a) vse kar se vrši zoper sveto Cerkev, velja pravzaprav Galilejcu, ki ga mi imenujemo Kristusa, svojega Zveličarja; b) da vedno ostanejo resnične besede istega Kristusa: *Ne bojte se, jaz sem svet premagal.*

Tako satansko - veliko sovraštvo do Cerkve je imel menda malokateri njen preganjalec kakor Neron. In vendar je slavni poljski pisatelj Sienkiewicz ob sklepu svojega romana 'Quo vadis' moral postaviti besede: „Tako je preminil Neron, kakor preminja silen piš, požar, vojska ali razsajajoča kuga; bazilika Petrova pa še zdaj vlada raz vatikanski hrib mesto in svet!“

Vočigledtega je rekel sloviti Napoleon; „Ljudstva izginjajo, prestoli se rušijo, le Cerkev ostaja!“

Naj tedaj preneha vse sovraštvo do sv. Cerkve, vse nasprotstvo do njenih služabnikov, saj je zastoj ves napor proti nevesti Kristusovi. Pač pa se iste tem tesneje oklenite kot svoje matere, ki noče nič drugega nego osrečiti vas časno in večno! Tega naj vas uči levi križev prečnik!

III. Kaj-li nam govori desni prečnik? Z desno roko je Jezus blagoslavljal, z desno je ozdravljaj, z desno je delil razne do-brote. Torej nam desni prečnik pridiguje, kako nas Jezus blago-slavlja, ozdravlja in hrani ter bogati v sv. zakramentih. Le-ti so zasluženje Kristusa, izrastek sv. vere in zaklad sv. Cerkve, kakor se desni prečnik druži z navpičnim deblom in levim prečnikom.

Sv. Ambrož imenuje sv. zakramente 'dobro pašo'. Tu si lahko utrgaš — pravi svetnik — novo cvetlico, ki razgrinja pri-jeten duh v vstajenje; tu lahko utrgaš lilijo, v kateri se razodeva lepota večnosti. Utrgaš si lahko vrtnico, kri Gospodovo namreč; da, na tem pašniku se hrani čreda s svojim Bogom samim.“ (K psalmu 118.)

V zakramentu se človek po isti poti vrača nazaj k Bogu, po kateri ga je zapustil; nasproti drevesu spoznanja dobrega in hudega stoji drevo križa, 'drevo življenja' v zakramentih Cerkve, divji naravni pijanosti poganstva posvetitev narave . . . Kar je z goljufivo mamljivostjo grešne naslade premotilo človekova čutila in opojilo njegovo srce, to zdaj postaja delivno znamenje in zveličavni znak božjih milosti . . . Kjer je Cerkev v zakramentu in zakrament v Cerkvi, tam je sv. Duh . . . Kristus, ki je po svojih čudežnih ozdravitvah naravnemu elementu podelil nadnaravno moč, nam po dotiki istega elementa v zakramentu daje zdravje

telesa in duše. Ker je končno v Cerkvi in ga Cerkev deli, je zakrament najmočnejša vez edinosti vseh vernikov medseboj in s poglavarjem, je znamenje, v katerem spoznavajo in zmagujejo, skupni vrelec, ki iz njega izvira izveličanje za vse." (Hettinger, Apologie IV. 12).

Itak se pa nahajajo ljudje, ki se tudi iz teh svetih reči norčujejo. Kdo bi mogel naštetii vsak zaničljiv nasmeh, vsako psovko glede sv. zakramentov!

Ne vem, bom li izveličan, tudi ne vem, koliko jih bo izmed vas izvoljenih, a to vem, da zaničevalec sv. zakramentov ne bo izveličan. Krstus namreč pravi: *Ako se ne boste spokorili, boste vsi skupaj pogubljeni* (Luk. 13, 3.). *Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in ne pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi* (Jan. 6, 54.). Pač dovolj jasne besede!

To vam torej pridiguje desni prečnik, da vsi visoko čislate sv. zakramente ter se jih radi udeležujete!

IV. Vrhnji del ali nastavek izhaja nekako iz trnjeve krone Gospodove ter proti nebesom moleč nosi napis: J. N. R. J. — O, ko bi imel tako zgovoren jezik, da bi mogel z najbolj izbranimi besedami raztolmačiti pomen tega nastavka!

Proti nebu gleda ta nastavek. Ah da, saj v tej solzni dolini *nimamo stalnega mesta, ampak pričakujemo prihodnje* (Hebr. 13, 14.). V nebesih je naša prava domovina. Obenem nam to naznanja, da „prazno je delo brez blagoslova z nebes“, vsled česar pesnik vrlo lepo pravi:

V kraljestvo onega le sveta
Naj vznášajo se vam oči,
ker le iz neba sreča prava
nam k upanju se pridružava
in božji blagoslov rosi. (Levstik I. str. 136.)

Nastavek se združuje s trnjevo krono, iz nje kipi navzgor. Kaj ne, da iz tega dejstva govore danes že omenjene besede: *Na svetu boste bridkost imeli; toda zaupajte, jaz sem svet premagal*. Če se vam tedaj vaši križi zde pretežki, spomnite se njega, ki je nosil težki križ in trnjevo krono, a je s tem svet premagal. Zato, *karkoli delate v besedi ali dejanju, delajte vse v imenu Gospoda Jezusa Kristusa* (Kol. 3, 17.). Prepričan sem, da boste z istim sv. Pavlom potem rekli: *Vse premorem v njem, ki me okrepčuje* (Filip. 4, 13.). To naj vam govori tudi napis na nastavku. Sicer pa brez trpljenja ni krone. Toda trpljenje bo

minilo, a potem se bo iz tmin grobov prismejal, solnca vir jasnejšega, onkraj grobov nas čaka, nevenljivi venec večne zmage.

Tako je nastavek preglasni klicar: „Sursum corda“ — kvišku srca!

Preljubi v Gospodu! (Rekapitulacija.) Besede: vera — Cerkev — zakramenti — nebesa — naj vam torej ne izginejo nikdar iz spomina!

Poglejte še enkrat na križ! Navpično drevo, desni in levi prečnik se skupaj držijo, tvoré neko celoto, nastavek pa nekako iz vseh treh raste. Veste, kaj vam to pravi? To, predragi! Bodite trdni v veri, ne dajte si je izruvat, ne omajati; bodite zvesti otroci sv. Cerkve, radi prejemaite sv. zakramente; iz tega vam bo — četudi po trnjevem življenju — vzniklo neminljivo veselje, o katerem sv. Pavel pravi, da *oko ni videlo, uho ne slišalo in da v srce človekovo ni prišlo, kaj je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo*. (1. Kor. 2, 9.). Amen.

Fr. Stuhec.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Roma. Poezije.* Silvin Sardenko. 1906. Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Tiskala „Katol. Tiskarna“. Str. 116. V eleg. vez, stane K 3'20.

Priznani naš lirik Silvin Sardenko, ki je proslavil svoje ime že z zbirko „V mladem jutru“, je podaril Slovincem nov šopek krasnih cvetic s svojega Parnasa. Naslovil ga je „Roma“. Raznim vtiskom, ki jih je nanj napravil večni Rim s svojimi starodavnimi in novodobnimi umetninami, vzvišenim idejam, ki mu jih je vdahnila slavna zgodovina tega mesta in ž njo zvezana zgodovina katoliške Cerkve, je dal duška v prelepih spevih ponajveč lirskega značaja. Ako bi se dali pesniki primerjati posameznim pevkam-pticam, bi prisposodabljali najlažje Sardenka taščici. Kdo ne pozna te ljube hčerke zelenega gaja? Kako pridno droboli, tiho, nežno, neveselo a tudi ne tožno! Sardenkova lirika ni mogočen dur, ni drzne tehnike, ni težko zamišljena, temuč gladko in pristrčno vre, kakor studenec v logu, iz blagih prsi poetovih. In kar jo dela tako domačemilo, je narodni ton, ki preveva vse verze, kot mehek cefir.

Določevati, katera pesem je v zbirki lepša od druge, ni lahko, a tudi ni potrebno. Temu ugaja ta, drugemu prija druga, in ker so pesmi po mislih in obliki razlikovite, veljajo o delu Goethejeve besede: „Wer vieles bringt, wird Manchem etwas bringen.“ Ravnotako lepa kakor originalna je zamisel, da poje Cerkev v svojem imenu veličastni Marijin slavospev „Magnificat“. V njem se zrcali v prelepih podobah božji izvor in vseмогоčni vpliv Kristusove neveste. Koga ne bi presunila pesem „Via Appia“? Sploh pa bi se delala samo sila nežnim izdelkom Sardenkove muze, ko bi se z dolgoveznimi perijodami razlagali, s kritičnim nožem razkrajali, tako rekoč secirali. Vzemí v roko zbirko, beri to in

ono pesem, zdajpazdaj, enkrat, dvakrat — in vsa lepota se ti odgrne in velik užitek ti ne uide. Zato priporočamo z veselim srcem to knjigo vsem, ki imajo količkaj umetniškega zmisla. Zlasti pa bi je duhovniške knjižnice ne smele pogrešati, ne zato, ker je pesnik slučajno duhovnik, temuč ker tako spretno obdeluje snov, ki mora zanimati in dvigati vsakega služabnika „maziljene Kraljice“.

A. M.

2. *Na ples*. Izšla je v zalogi slov. kršč.-socialne podzveze v Trstu nad 100 strani broječa poučna knjižica za stare in mlade, za prijatelje in sovražnike plesa. Knjižico krasí več podob. Cena ji je le 30 vinarjev, to pa radi tega, da si jo morejo kupiti tudi revni ljudje. Najbolje je, če eden naroči za več skupaj, da ne bo uprava imela toliko poštnih troškov. — Preplačila bodo na korist lista „Družinski prijatelj“. — Naroča se pri upravnístvu „Družinskega prijatelja“ v Trstu, Rojan 3. — Ker je dandanes mladina zelo potrebna takega berila, priporočamo knjižico vsem, ki bi radi omejili kugo nevarnega plesa.

3. *V boj za slovensko šolo*. V spodbudo koroškim Slovencem spisal Matej Ražun, župnik. Založba pisateljeva. Tiskarna „Družbe sv. Mohorja“ v Celovcu. 1904. Str. 67.

4. *Bodoča narodna in gospodinjna šola v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem*. Spisal Matej Ražun, župnik. 1905 Založil pisatelj. Natisnila tiskarna „Družbe sv. Mohorja“ v Celovcu. Str. 16.

V prvi knjižici kaže znani rodoljubni pisatelj nevarnost utrakvističnih šol na Koroškem, ki imajo le namen Slovence ponemčiti, v drugi pa pojasnjuje silno važnost bodoče narodne in gospodinske šole v Št. Jakobu v Rožu. Za stavbo in vzdrževanje imenovane šole je potrebnih 40.000 K, nabranih je 15.000, nepokritih pa še 25.000 K. Darove sprejema: Matej Ražun, župnik, pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

B.

Die Katakomben und der Protestantismus. Von Prof. Orazio Marucchi. Aus dem Italienischen übersetzt von P. Jos. Rudisch, O. Ss. R. 105 str. Založil Fr. Pustet v Reznu. Broš. knjiž. stane M. 0-60, vez. M. 1.

Zanimiva knjižica za vsakega bogoslovca. — V zadnjih desetletjih je dobila apologetika močno orožje v znanstvenih preiskovanjih krščanske arheologije. Kolikrat so že očitali protestantje katoliški Cerkvi, da v tej obliki, kakršna je zdaj, ni apostolskega izvora, da se je tekom stoletij bistveno izpremenila. A pojdi doli v katakombe, glej podobe in napise, ki pričajo o verskem naziranju prvih kristjanov, in potem primerjaj z njim katoliški nauk, našel bodeš, da temelji na starodavni apostolski tradiciji. Verske resnice o evharistiji, sveti maši, češčenju Matere božje, vrhovni oblasti rimskega papeža, so tu najjasneje izpričane. Zaman izkušajo protestantje ovreči dokazilno moč starokrščanskih spomenikov. Prof. Marucchi, znamenit arheolog, v tej knjižici spretno zavrača njihove prisiljene razlage. Vendar spis ni zgolj polemiškega značaja, ampak na kratko razpravlja o vseh znamenitejših spomenikih. Kdor si ne more omisliti obsežnejših del ali pa mu čas ne pripušča, da bi se natančneje bavil z zanimivimi raziskavanji krščanske arheologije, bode tu našel o njej najpotrebnejše in najzanimivejše podatke. Zato knjižico priporočamo.

Dr. J. G.